

VLARIO

OVERLEGPLATFORM

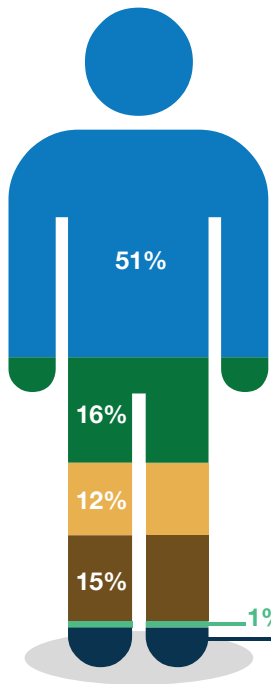
ACTIVITEITENVERSLAG 2023

© Jan Pollers

SAMEN

voor zuiver water

474 LEDEN

- Openbare besturen
- Studie/ingenieursbureau /architect
- Aannemers
- Leveranciers
- Certificatie-instellingen
- Divers

Werkgroepen

12 werkgroepen
(+ ad hoc werkgroepen)

Bereik

VLARIO-dag (1.090 deelnemers)

Opleidingen, studiedagen & webinars:

5.929 inschrijvingen

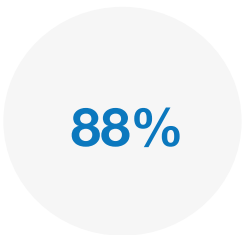
Website: **26.000** gebruikers

Nieuwsbrief: **1.480** lezers

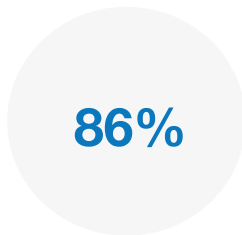
THEMA'S

REGELGEVING HEMELWATER | GROENBLAUWPEIL 2.0 | WATERBEWUST BOUWEN | OPVOLGING EN HANDHAVING
 KEURING PRIVIEWATERAFVOER | BESTEKTEKSTEN STANDAARDBESTEK SB250 EN VLARIO-BESTEK | BEMALINGEN |
 DECENTRALE ZUIVERING | CIRCULAIR WATER EN MATERIALEN | BLAUWGROEN VLAANDEREN | VOORBEHANDELING
 INFILTRATIEVOORZIENINGEN | EUROPESE REGELGEVING

VLAANDEREN

RIOLERINGSGRAAD

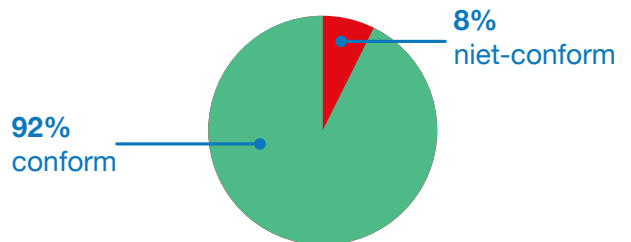

ZUIVERINGSGRAAD

KEURING RIOLERING

- 158.791 VLARIO-keuringen sinds de verplichting van de keuring riolering
- Meer dan 19.065 keuringen in 2023

Nieuwbouw: 54%
Afkoppeling: 44%

242 VLARIO-KEURDERS

Volg ons op [Facebook](#), [Twitter](#), [YouTube](#) en [LinkedIn](#).

VOORWOORD

OP NAAR EEN MEER WEERBAAR WATERSYSTEEM

Door prof. dr. ir. Patrick Willems, voorzitter VLARIO

Het afgelopen jaar 2023 was zoals eerdere jaren weerom een bijzonder jaar voor de watersector. Meteorologisch was het een jaar met bijzondere bokkensprongen, gaande van de droogste februari in 37 jaar, naar een kletsnatte maart, naar de tweede langste waargenomen droogteperiode van 32 opeenvolgende dagen zonder neerslag in Ukkel tussen half mei en half juni, naar een natte zomer en een periode oktober-november-december die de natste 84 dagen kende sinds 1970. Terwijl er in juni al eerste waterbesparende maatregelen beslist werden, eindigden we het jaar met overstromingen in o.a. de Westhoek en het Denderbekken. Samen met de droogte- en overstromingsgebeurtenissen van de voorbije jaren bevestigen deze waarnemingen opnieuw de evolutie naar meer meteorologische en hydrologische extremen zoals we die door klimaatverandering verwachten.

De extreme weersomstandigheden en gevolgen hebben ons nogmaals duidelijk gemaakt dat het belangrijk is om de klimaatadaptatie-acties, zoals deze van de Blue Deal, vol te houden en verder op te schalen. Daarbij zoeken we best naar oplossingen die zowel de gevolgen van droogte als deze van overstromingen beperken. Goede voorbeelden daarvan zijn de bovenstroomse, groenblauwe oplossingen, omdat zij zowel water vasthouden als afstroming beperken. Natuurlijk zijn er grenzen aan dit soort oplossingen en dienen ze aangevuld te worden met maatregelen die overstromingen gecontroleerd toelaten, voldoende afvoer verzekeren en lokaal voor de nodige bescherming zorgen. Het mantra blijft: water vasthouden wanneer het kan en enkel afvoeren wanneer het moet (om overstromingen en wateroverlast tegen te gaan).

Na overstromingen hoor je stevast als eerste reactie een roep om beschermingsmaatregelen en maatregelen die de afvoer verhogen. In november en december ging het in de publieke discussie vaak over dijken, baggeren, pompen en nieuwe stuwen. Zulke “end-of-pipe” oplossingen zijn makkelijker te implementeren dan bronmaatregelen en ook deels nodig. Wat op die momenten vaak vergeten wordt is dat het bijkomend vasthouden en vertragen van water, bovenstrooms en in de riviervallei, de afwaartse piekafvoer verlaagt, waardoor minder end-of-pipe oplossingen nodig zijn. De bovenstroomse maatregelen zijn daarbij te verkiezen omdat ze het probleem aanpakken bij de bron en gelijktijdig ook de gevolgen van droogte mitigeren. Ook bieden ze voordelen inzake erosie, hittestress, betere waterkwaliteit, meer biodiversiteit, kwaliteitsvolle open ruimte, waterbeleving, ... Erosiemaatregelen zorgen bijvoorbeeld voor minder afspoeling van sedimenten waardoor ook minder dure en milieubelastende baggerwerken afwaarts nodig zijn. Beschermingsmaatregelen en maatregelen die de afvoer verhogen, zorgen lokaal voor een oplossing maar verhogen anderzijds vaak de overstromingsgevolgen verder afwaarts. Ze verhogen soms ook de droogtegevolgen en bieden weinig tot geen koppelkansen.

Daarom werd in ons rapport Weerbaar Waterland van 2022 en ook in ons rapport Weerbare Westhoek van eind 2023, geadviseerd om per stroomgebied een geïntegreerd-systemisch plan op te maken dat eerst bepaalt welke noden er bovenstrooms zijn, via een herstel van de natuurlijke sponsfunctie van ons landschap, daarna wat er bijkomend gerealiseerd moet worden aan buffercapaciteit in of langs de afwateringssystemen, en enkel voor de overblijvende risico's beschermingsmaatregelen of andere end-of-pipe risico-reducerende maatregelen te nemen. Het herstel van onze Vlaamse sponslandschappen is echter geen eenvoudige opgave door het groot aantal betrokken actoren. Het vraagt een herziening van de “governance” structuur, het activeren van gebiedscoalities, het definiëren van duidelijke doelen, het koppelen van droogte- en overstromingsbeheersing, en ook van erosie- en waterkwaliteitsbeheer.

We kijken alvast halsreikend uit naar de concretisering van deze adviezen. Beschouw het – wat mij betreft – als een Blue Deal 2.0 of 3.0. Belangrijk daarbij is het om de sector voldoende te ondersteunen met instrumenten en kennis. Er is nood aan resultaatgebonden lange-termijn financiering, voldoende opleiding in het werken met natuurgebaseerde oplossingen, doordachter en grootschaliger implementeren van deze oplossingen, en het optimaler benutten van koppelkansen.

Naast de droogte- en wateroverlastproblematiek blijft de waterkwaliteitstoestand van onze waterlopen een groot zorgpunt. Nog geen enkele van onze Vlaamse waterlopen voldoet aan de goede ecologische toestand en ook hier speelt de klimaatverandering ons parten. De toenemende extreme regenval zorgt enerzijds voor meer rioleringsoverstortingen en meer afspoeling van nutriënten uit landbouwgronden. De toenemende hitte en droogte zorgt anderzijds voor lagere waterloopdebieten, minder verdunning, minder natuurlijke herbeluchting, ... De verbetering van de waterkwaliteit blijkt er de laatste jaren door te stabiliseren, wat dus bijkomende inspanningen noodzaakt.

Vanuit VLARIO blijven we aan de kar trekken om de betrokken actoren te responsabiliseren. Via het VLARIO Memorandum wordt n.a.v. de verkiezingen in 2024 aan de politieke partijen gevraagd om te kiezen voor zuiver water en een Vlaanderen dat weerbaar is tegen de toenemende meteorologische en hydrologische extremen. We pleiten ook voor een hernieuwde focus op waterkwaliteit en roepen gemeenten en rioolbeheerders op om hun verantwoordelijkheid te nemen voor het behalen van de reductiedoelstellingen. We herhalen ook de vraag om de financiering van het waterbeleid sluitend te maken, en om procedures aan te passen om doorlooptijden te verkorten, met nadruk op geïntegreerde planning en financiering. Er is ook nood aan een instrument voor opname van maatregelen rond beheer en onderhoud van bestaande rioleringsystemen in de financiële planning, betere afstemming bij projecten en een vereenvoudiging van omgevingsvergunningen.

Naar onze leden blijven we kennis delen over kwaliteitsvolle klimaatadaptatie en de rol van de groenblauwe oplossingen daarin, versterken we de promotie van het groenblauwpeil als sensibiliserend en ondersteunend instrument, bieden we technische ondersteuning en vorming, o.a. in het kader van de Green Deal Klimaatbestendige Omgeving. We zullen participeren in nieuw onderzoek om kennishiaten te dichten m.b.t. de effectiviteit in functie van het ontwerp en onderhoud van infiltratievoorzieningen, de toepassing van individuele en collectieve innovatieve technologieën inzake waterbewust bouwen, testcases en de opmaak van voorschriften en bestekteksten inzake circulaire en grondstofefficiënte economie, en veel meer.

We zijn ook trots op het huidige voorzitterschap van onze directeur Wendy Francken van de European Water Association. Op die manier neemt Vlaanderen meer dan ooit een sturende rol op in het Europese waterbeleid. We zijn fier dat we actief deel mochten uitmaken van de Waterconferentie die werd georganiseerd vanuit het Belgisch voorzitterschap. De centrale boodschap om een Europese Blue Deal te bekomen met de Vlaamse Blue Deal als voorbeeld blijft ons streefdoel.

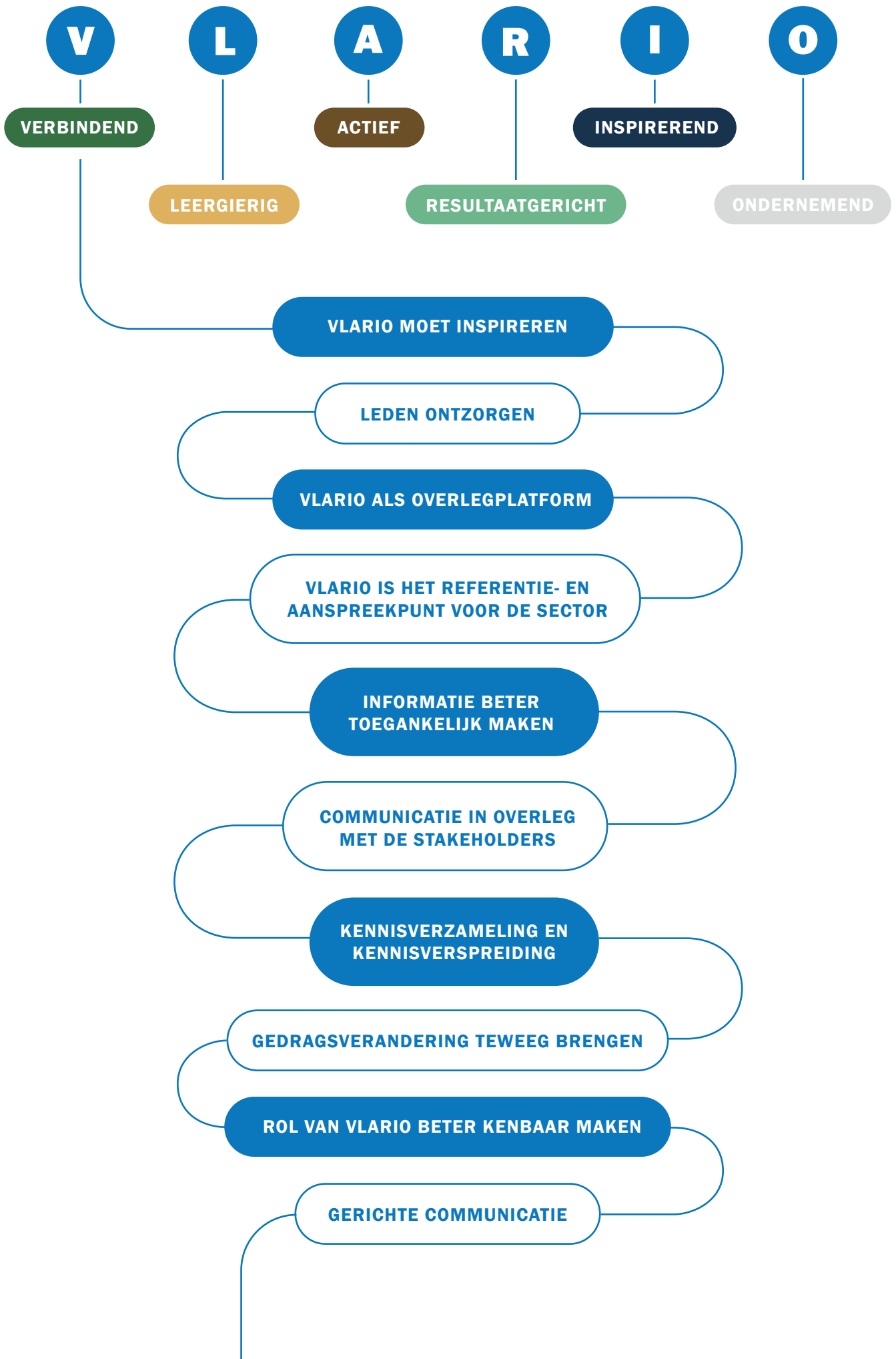
Tijdens onze VLARIO-dag van 26 maart kunnen we hier zeker meer over zeggen.

Naar jaarlijkse goede gewoonte vinden jullie hierna een bondig overzicht van onze activiteiten in het afgelopen werkingsjaar, met grote dank en appreciatie aan eenieder die er aan bijgedragen heeft, niet in het minst de leden en voorzitters van onze werkgroepen.

Veel leesplezier met dit activiteitenverslag 2023!

Hartelijke groeten,
Patrick Willems

INHOUD

VOORWOORD	4
1 OVER VLARIO	10
Leden	10
Websites	10
2 WERKGROEPEN	12
Werkgroep Beleid en financiering	13
Werkgroep Concept en berekening	14
Werkgroep Privéwaterafvoer en buitengebied	16
Werkgroep Typebestekken en normen	17
Werkgroep Materialen en kwaliteit	18
Werkgroep Rioolbeheer	19
Werkgroep Sleufloze technieken	21
Werkgroep Rioolbeheerders	22
Werkgroep Gemeenten	23
Werkgroep Studiebureaus	24
Werkgroep Projectmanagement	25
Werkgroep Veiligheid	26

3 ONDERZOEKSPROJECTEN	27
Onderzoek werking infiltratievoorziening op lange termijn	27
Waterbewust bouwen	27
4 OPLEIDINGEN	28
Inleiding	28
Ontwerp van rioleringen	28
Afkoppelingsadviseur	28
Keurder privéwaterafvoer	28
Visueel rioolonderzoek voor beheerders	28
Opmaak van bestekken	28
Werftoezicht rioleringswerken	28
Projectleider riolerings- en infrastructuurwerken	29
Rioolrenovatie voor werftoezichers	29
Rioolrenovatie voor rioolbeheerders en studie bureaus	29
Plaatsing riolering en huisaansluitingen voor arbeiders	29
Uitvoeringsverantwoordelijke ondergrondse infiltratievoorzieningen (PTV-8003)	29
Opleiding op maat	29
5 STUDIEDAGEN EN EXTERNE ACTIVITEITEN	30
VLARIO-dag	30
Studiedagen	32
Z-Water (Kanaal Z)	33
6 VERTEGENWOORDIGING VAN VLARIO IN EXTERNE ORGANISATIES	34
7 VLARIO IN EUROPA	34
8 WAT GEBEURT ER IN DE VLAAMSE WATERSECTOR?	35
Terugblik 2023 en uitdagingen voor de sector	35
Twee centrale uitdagingen voor het waterzuiveringsbeleid	36
De GSV Hemelwater als aandrijver	37
9 KEURING PRIVÉWATERAFVOER EN KWALITEITSBORGING	38
Werking	38
Module opvolging en handhaving	39
Statistieken	39
10 LEDENLIJST	40

1. OVER VLARIO

VLARIO is het kenniscentrum en overlegplatform voor hemelwater- en afvalwaterbeheer in Vlaanderen.

VLARIO is dé referentie in Vlaanderen die alle actoren binnen het afvalwater- en hemelwaterbeheer samenbrengt, stimuleert en ondersteunt in hun streven naar een steeds performanter waterbeheer.

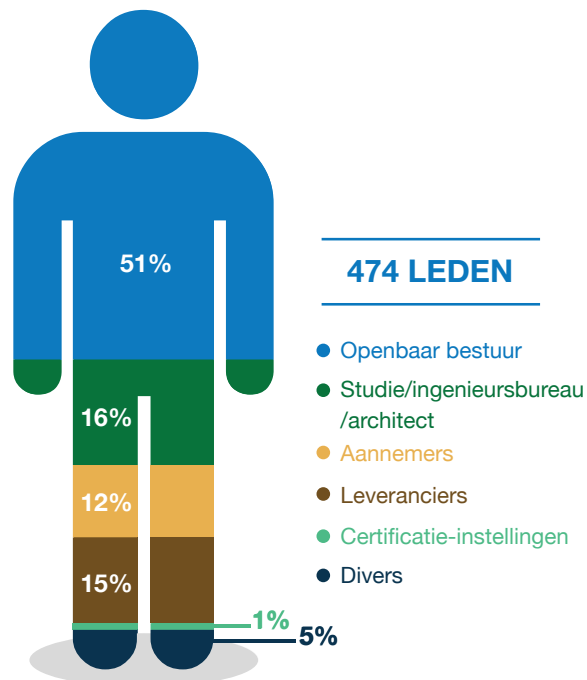
VLARIO is een ledenorganisatie en dit betekent dat we er voor en door onze leden zijn. Samen met onze leden en partners werken wij in onze werkgroepen aan zuiver water, #samenvoorzuiverwater!

VLARIO deelt haar kennis met leden en een breder publiek. Op onze website zijn daarom ook heel wat informatie en documenten publiek beschikbaar. We delen onze kennis via opleidingen, webinars, studiedagen en de nieuwsbrief. Presentaties en exclusieve documenten voor leden worden ter beschikking gesteld via het ledengedeelte van VLARIO. VLARIO beheert ook nog 2 bijkomende websites: Blauwgroen Vlaanderen en Groenblauwpeil.

Voor meer informatie over ons verwijzen wij u naar onze website: www.vlario.be/overons.

LEDEN

VLARIO telt 474 leden, zijnde lokale besturen, studiebureaus, rioolbeheerders, federaties, aannemers, fabrikanten, certificatie-instellingen, ... Kortom, iedereen die een rol heeft in het gemeentelijk waterbeheer. Deze verscheidenheid aan betrokken actoren ligt aan de basis dat VLARIO vandaag gekend en erkend is als het overleg- en kenniscentrum voor rioleringen in Vlaanderen en zelfs in onze buurlanden.

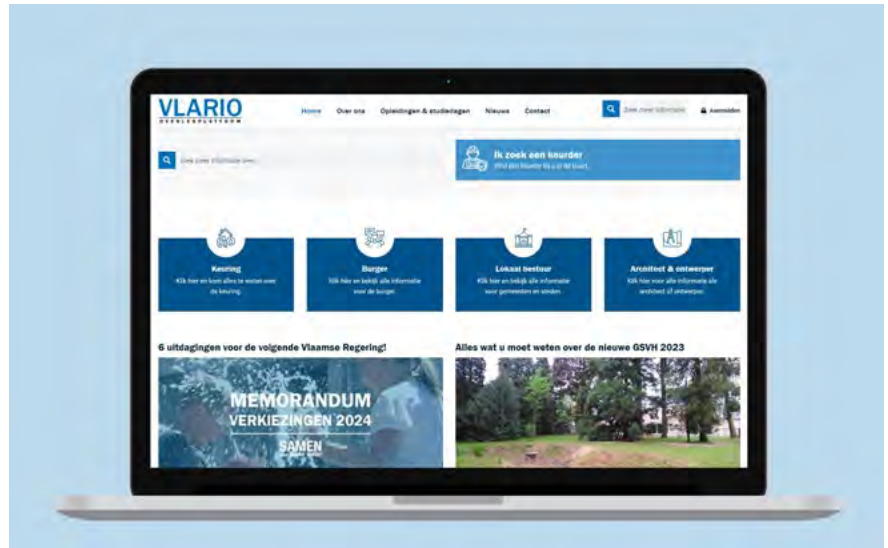

WEBSITES

VLARIO

Onze website telde in 2023
26.000 gebruikers goed voor
56.200 sessies.

www.vlario.be

BLAUWGROEN VLAANDEREN

Zo weinig mogelijk verharding en meer ruimte geven aan water en groen zijn de beste maatregelen om onze leefomgeving beter bestand te maken tegen een veranderend klimaat. Op de website www.blauwgroenvlaanderen.be verzamelen Aquafin en VLARIO concrete maatregelen en inspirerende voorbeelden voor een klimaatrobuuste openbare ruimte en tuin.

In 2023 bezochten 52.000 personen de website met 122.000 paginaweergaven.

GROENBLAUWPEIL

Via het groenblauwpeil kom je te weten hoe klimaatbestendig een woning en tuin is met tips en suggesties om het beter te doen. Er worden verschillende scores berekend. Scores gaan van A tot F, waarbij A klimaatbestendig is en F niet klimaatbestendig. Op de resultatenpagina vind je bovenaan de totaalscore van je groenblauwpeil.

Deze score bestaat uit een blauwe en groene score. Ook deze zijn opgedeeld in subscores. Ook deze vind je terug op de resultatenpagina. Voor de blauwe score wordt je perceel beoordeeld voor: droogte, piekafvoeren, watergebruik en overstromingen. Voor de groene score wordt je perceel beoordeeld voor biodiversiteit, luchtkwaliteit, verkoeling en CO₂-opslag.

In 2023 werd het groenblauwpeil 2.0 gelanceerd met uitbreidingen voor de professional. Er is ook een tool voor de berekening van de optimale grootte van de regenwaterput. Acties rond LEKP kunnen ook geregistreerd worden via het portaal van het groenblauwpeil.

www.groenblauwpeil.be

2. WERKGROEPEN

De verschillende domeinen waarbinnen kennis is opgebouwd binnen VLARIO komen overeen met de verschillende werkgroepen. In het activiteitenverslag leest u de realisaties van het afgelopen jaar alsook het actieplan voor het komend jaar.

WERKGROEP BELEID EN FINANCIERING

Voorzitter: Wim Van Gils

OMSCHRIJVING WERKGROEP

Werkgroep Beleid en financiering wil vanuit het financieel en beleidsmatig oogpunt een belangrijke bijdrage leveren tot de verbetering van het leefmilieu door:

- Het onder de loep nemen van de beleidsmatige en financiële aspecten rond riolering op basis van verzamelde informatie en via de inbreng van de leden van de werkgroep.
- Een overlegplatform te zijn tussen de deskundigen binnen de rioleringssector met de bedoeling om op een objectieve manier alle betrokkenen actief te steunen in hun streven naar maximale kwaliteitsverbetering tegen een maatschappelijk verantwoorde kost.
- Het formuleren van objectieve standpunten en/of voorstellen vanuit de sector ten aanzien van het Vlaams en/of federaal waterbeleid.

REALISATIES WERKJAAR 2023

In 2023 hebben 6 vergaderingen plaatsgevonden.

De werkgroep houdt de vinger aan de pols inzake de lopende financiële en beleidsmatige ontwikkelingen. Voor het financiële werden de te verwachten aanbestedingen, de investeringsprogramma's en de flow van budget tot aanbesteding beschouwd. Er was voorzien om hiervoor een meer systematische aanpak op te zetten, maar omdat dat voorzien is in het wettelijk kader rond de meerjarenplannen van de rioolbeheerders, is besloten om geen parallel systeem te ontwikkelen. Ook het gemeentelijk rioleringsprogramma werd mee opgevolgd door de werkgroep.

De CIW studie rond de financiering van het waterbeleid en de uitgaventoetsing werden opgevolgd, beide zijn nog lopende.

Beleidsmatig worden de belangrijkste Vlaamse en Europese initiatieven opgevolgd, en wordt er waar nodig input geleverd in de lopende processen. In 2023 werd de herziening van de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater (ERSA) besproken; de goedkeuring wordt verwacht in 2024. Op Vlaams niveau was er de bijstelling aan de watertoets, het besluit van de Vlaamse Regering over de gemeentelijke saneringsverplichting en de opmaak van de toolbox voor decentrale zuivering.

De werkgroep heeft een nota opgemaakt over de uitdagingen voor de sector om de klimaatdoelstellingen (mitigatie) te realiseren. Deze nota schetst een beeld van de klimaat-mitigatie uitdaging voor de leden van VLARIO, geeft een overzicht van de huidige kennis en van de inspanningen die al geleverd worden.

Het belangrijkste product van de werkgroep was de opmaak van het Memorandum voor de Vlaamse verkiezingen in 2024. Er werden hiervoor 6 uitdagingen geformuleerd.

ACTIEPLAN 2024

Opvolging van het gemeentelijk rioleringsprogramma.

Vinger aan de pols houden inzake aanbestedingsvolume.

Implementatienota ERSA (Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater).

Implementatie BVR Saneringsplicht.

Analyse Vlaams regeerakkoord.

Opmaak memorandum gemeenteraadsverkiezingen en communicatie.

Voortgang klimaatmitigatie bewaken.

Opvolging uitgaventoetsing / CIW project waterfinanciering en aanbevelingen financieren.

Opvolging EU Blue Deal.

Opvolging Waterschappen.

Opvolging en implementatie toolbox decentrale zuivering.

Opmaak afwegingskader septische putten voor gemeenten/rioolbeheerders.

EU Taxonomy – subsidies: wat betekent dit voor de rioleringssector?

WERKGROEP CONCEPT EN BEREKENING

Voorzitter: Vincent Wolfs

OMSCHRIJVING WERKGROEP

Werkgroep Concept en berekening heeft als doel om concepten en berekeningswijzen rond rioleringen en bronmaatregelen te verbeteren, en de implementatie hiervan te faciliteren. Concreet bouwt de werkgroep hierbij voort op de Code van Goede Praktijk voor het ontwerp, de aanleg en het onderhoud van rioleringsystemen.

Ook wordt gestreefd naar het ondersteunen en stimuleren van de implementatie van klimaatadaptatiemaatregelen rond water. Hiertoe werkt de werkgroep mee aan de ontwikkeling en verspreiding van rekeninstrumenten, alsook de opmaak van kennisdossiers rond diverse thema's gelinkt aan de werking en berekening van rioleringen en bronmaatregelen.

REALISATIES WERKJAAR 2023

In 2023 hebben 4 vergaderingen plaatsgevonden.

Via een ad hoc werkgroep werden algemene richtlijnen voor debietbegrenzers opgemaakt. Het document werd een synthese van de technische richtlijnen voor het ontwerp en toepassen van de verschillende rioolbeheerders, gebaseerd op de verschillende ervaringen die gedeeld werden. In die zin kan dit document opgevat worden als een verzameling van goede praktijken.

De werkgroep heeft ook in 2023 de CIW werkgroepen verder ondersteund met het aanleveren van input m.b.t. de aanpassing van de Code van Goede Praktijk Riolerings en het Technisch achtergronddocument bij de nieuwe GSV Hemelwater. VLARIO heeft via de werkgroep opmerkingen verzameld en meegenomen naar de besprekingen bij de CIW en het kabinet.

Tijdens de VLARIO-dag 2023 werd het vernieuwde Groenblauwpeil 2.0 voorgesteld. Hiermee kunnen ook projecten op openbaar domein gescoord worden. Daarnaast werden diverse inhoudelijke en technische elementen verder uitgewerkt. Doorheen 2023 werden verbeteringen aangebracht. Ook de online tool voor het optimaal dimensioneren van regenwaterputten werd uitgebreid. Deze werden voorgesteld tijdens een webinar op 14 december 2023.

De werkgroep coördineert de oproepen en bijhorende evaluatie van voorbeeldprojecten om toe te voegen op de website Blauwgroen Vlaanderen. In de nieuwsbrief en tijdens toelichtingen/webinars is steeds een oproep om projecten in te sturen. De website wordt verder uitgebreid met nieuwe cases, een uitgebreidere technische

kennisontsluiting en de integratie van technische tools. Nieuwe projecten voor de website Blauwgroen Vlaanderen werden ter goedkeuring voorgelegd aan de werkgroep.

De werkgroep voert onderzoek naar de lange termijn werking van infiltratievoorzieningen. De eerste 2 metingen in Brasschaat en Heist-op-den-Berg werden eerder al afgerond. Er werden in 2022 en 2023 infiltratievoorzieningen bemeten in Gent (i.s.m. Farys) en Turnhout (i.s.m. Aquafin). Deze metingen werden in het najaar van 2023 verwerkt. Een brede disseminatie van de resultaten en conclusies volgt nog.

VLARIO blijft samen met haar leden bepleiten om de controle op de GSV Hemelwater mee op te nemen in de verplichte keuring van de privéwaterafvoer. VMM heeft ervoor gekozen naar aanleiding van de nieuwe GSV Hemelwater de afkeurcriteria niet uit te breiden.

In het kader van het COOCK-project “Grondwaterbeheersing bij bouwprojecten” waarvan VLARIO mee deel uitmaakt via de klankbordgroep werden diverse technische fiches rond bemalingen opgemaakt waarvoor feedback verzameld werd onder de leden van de werkgroep ter uitbreiding van de fiches.

De werkgroep levert input voor de verdere ontwikkelingen van de SIRIO-tool. Op 2 oktober 2023 werd een nieuwe versie van Sirio gelanceerd die ook voldoet aan de vernieuwde GSV Hemelwater.

Er werd vanuit de werkgroep actief geparticipeerd in meerdere opleidingen, o.a. ontwerp van rioleringen, webinars over de GSV Hemelwater, Sirio, opleiding omgevingsvergunning voor vergunningverleners, ...

ACTIEPLAN 2024

Input leveren aan CIW Werkgroep Code Goede Praktijk Riolering.

Kennisverspreiding over de inhoud van de nieuwe GSV Hemelwater via opleidingen en/of webinars bij ontwerpers, studie bureaus, architecten en gemeenten.

Disseminatie van resultaten van het onderzoek naar de werking van 4 infiltratievoorzieningen.

Ondersteunen van het concretiseren en het in de praktijk brengen van acties van de Blue Deal voor de leden van VLARIO.

Kennisverspreiding over hemelwatervoorzieningen en waterbeheer.

Verdere uitbouw van de website Blauwgroenvlaanderen.be met nieuwe cases, een uitgebreidere technische kennisontsluiting en de integratie van technische tools.

Opvolgen van onderzoeksprojecten in het domein van rioleringen.

Opvolging onderzoek werking infiltratievoorzieningen en resultaten: Turnhout en Gent.

Adviesverlening verdere ontwikkelingen SIRIO tool.

Het bepleiten van het opnemen van de controle op de GSV Hemelwater in de verplichte keuring van de privéwaterafvoer.

WERKGROEP PRIVÉWATERAFVOER EN BUITENGEBIED

Voorzitter: Jurgen Vanhee

OMSCHRIJVING WERKGROEP

Werkgroep Privéwaterafvoer en buitengebied bestaat uit 3 deelgroepen en behandelt alle praktische vragen over riolering, o.a. afkoppelingsprojecten, keuring en handhaving alsook afvalwaterzuivering in het buitengebied, waaronder ook decentrale zuivering, IBA's en drukriolering.

Voor werken op openbaar domein en op privéterrein streven we naar eenzelfde aanpak binnen de verschillende rioolbeheerders/gemeenten. Deze kennisverspreiding gebeurt via onze opleidingen.

VLARIO is een geaccrediteerde keuringsinstantie conform de richtlijnen van ISO/IEC 17020 type A. De keuring privéwaterafvoer kan bovendien als efficiënt instrument geïmplementeerd worden voor opvolging van omgevingsvergunningen voor de steden en gemeenten. De praktische uitvoering van de keuring alsook vragen hieromtrent worden in de werkgroep besproken. De verschillende manieren voor opvolging en handhaving worden hier mee bekeken.

REALISATIES WERKJAAR 2023

In 2023 hebben 3 vergaderingen plaatsgevonden voor de deelgroep Privéwaterafvoer en buitengebied, 2 vergaderingen voor de deelgroep IBA en 1 vergadering voor de deelgroep Decentrale zuivering.

De werkgroep behandelt doorlopend vragen m.b.t. afkoppelingen en keuringen van keurders, gemeenten en rioolbeheerders en bekijkt waar verduidelijkingen nodig zijn in de publicaties en richtlijnen. Zo worden ook de mogelijkheden bekeken voor de handhaving ervan. VLARIO is daarom in overleg gegaan met het Agentschap voor Binnenlands Bestuur om te komen tot een werkbare oplossing vermits ABB de belasting eerder als een verdoken straf ziet.

De deelgroep IBA leverde input aan de CIW werkgroep Decentrale zuivering versus centrale zuivering waarvoor een toolbox opgemaakt werd. In deze werkgroep wordt onderling kennis uitgewisseld en mee bekeken hoe het IBA-beleid aangepast kan worden. Als vervolg hierop wordt binnen VLARIO een nieuwe deelwerkgroep 'Decentrale zuivering' opgericht als centraal aanspreekpunt, waar de nodige kennis (catalogus met technieken, ...) en ervaringen verzameld en gedeeld worden.

Er werd nagegaan i.k.v. asset management voor IBA's hoe men kan omgaan met oude collectieve installaties en overnames van particuliere IBA's inzake kosten/subsidiemogelijkheden. Rioolbeheerders dienen herinvesteringen te doen via eigen middelen. Er worden geen subsidies voorzien voor panden die reeds in het verleden subsidie kregen.

ACTIEPLAN 2024

Verdere uitwerking en ondersteuning gemeenten in hun IBA-beleid.

Oprichting nieuwe deelwerkgroep 'Decentrale zuivering'.

Wijziging subsidiereglement VMM voor IBA's n.a.v. het verzameldecreet waterwetgeving.

Code van Goede Praktijk voor uitvoeren controle van IBA – checklist voor afleveren van vrijstellingsaanvraag.

Handhavingsmogelijkheden verder bekijken voor afkoppelingsprojecten en keuring.

Energieverbruik van IBA's: mogelijkheid bekijken voor slimme sturing i.k.v. capaciteitstarief.

Bespreking moeilijke cases en vragen inzake afkoppelingen en keuring.

Sensibilisering en opmaak richtlijnen voor rioolbeheerders om meer infiltratie/hergebruik te bekomen in afkoppelingsprojecten.

Het bepleiten van het opnemen van de controle op de GSV Hemelwater in de verplichte keuring van de privéwaterafvoer.

WERKGROEP TYPEBESTEKKEN EN NORMEN

Voorzitter: Leslie Packo

OMSCHRIJVING WERKGROEP

Werkgroep Typebestekken en normen werkt op continue basis aan de opmaak van lastenboekteksten voor het Standaardbestek 250 voor materialen en uitvoering. De voorstellen die in de werkgroep worden besproken en goedgekeurd worden overgemaakt aan de desbetreffende werkgroep van het Standaardbestek 250.

VLARIO heeft een vertegenwoordiging in de Werkgroepen Hoofdstuk 3, 7 en 9 van het Standaardbestek 250 en in de werkgroep van VLARIO zitten er vertegenwoordigers van de verschillende werkgroepen van het Standaardbestek 250. Bovendien voorziet VLARIO jaarlijks de opleiding opmaak van bestekken. De werkgroep streeft naar uniformisering binnen de sector.

REALISATIES WERKJAAR 2023

In 2023 hebben 3 vergaderingen plaatsgevonden.

Werkgroep Typebestekken en normen heeft de permanente taak voor de verdere opvolging en uitwerking van het Standaardbestek 250 en het VLARIO-bestek. Er gebeurt ook steeds een screening van de diverse aanvullingen van de rioolbeheerders. Ook de ontwerp bestekteksten vanuit andere werkgroepen worden hier goedgekeurd. In 2024 wordt het nieuw VLARIO-bestek gepubliceerd, afgestemd op de nieuwe versie van het SB250.

Bemalingen zijn complex geworden. Er is vraag om de bestekken aan te passen en een uniforme meetstaat. Dit wordt behandeld via een ad hoc werkgroep waarbij de aannemingslast en posten verder bekeken en opgesplitst worden. Ook teksten en posten voor de zuivering van bemalingswater worden besproken en voorgesteld.

Het potentieel van BIM voor de infrastructuursector wordt verder behandeld in de werkgroep studiebureaus.

Tot slot zijn de eerste stappen gezet voor de uitvoeringscertificatie van aannemers die de werkgroep op de voet volgt.

ACTIEPLAN 2024

Update VLARIO-bestek (aanvullingen gemeentelijke rioleringen voor SB250).

Verder uitwerken bemalingsteksten en posten voor VLARIO-bestek.

Afstemming met SB260: funderings- en beschoeiingstechnieken.

Bemalingen: theorie versus praktijk (opvolging en evaluatie).

Screening bestekteksten vanuit Werkgroep Materialen en kwaliteit.

Continue screening van Standaardbestek 250 voor wat betreft hoofdstuk 3, 7 en 9.

Streven naar uniformisering binnen de sector.

WERKGROEP MATERIALEN EN KWALITEIT

Voorzitter: William Martens

OMSCHRIJVING WERKGROEP

Werkgroep Materialen en kwaliteit heeft als doelstellingen:

- Opstellen van richtlijnen en handleidingen rond verantwoorde materiaalkeuze bij ontwerp en uitvoering van rioleringen.
- Opstellen van richtlijnen en handleidingen voor een kwaliteitsvolle uitvoering en aanleg van rioleringen.

Deze werkgroep brengt verschillende actoren samen van opdrachtgever tot fabrikant. Tijdens deze vergaderingen wordt er voornamelijk een terugkoppeling en stand van zaken gegeven vanuit de ad hoc werkgroepen die specifieke thema's behandelen en andere VLARIO werkgroepen.

De werkgroep maakt tekstvoorstellen voor het VLARIO-bestek, bekijkt of nieuwe materialen aan alle kwaliteitseisen voldoen en behandelt technische vragen van de leden.

REALISATIES WERKJAAR 2023

In 2023 hebben 2 vergaderingen plaatsgevonden + ad hoc overleg van 3 werkgroepen.

OPVOLGING AD HOC WERKGROEPEN:

Circulaire economie

Opstellen van algemene richtlijnen die overkoepelend zijn voor de ganse sector. Er wordt een PCR (Product Category Rules) opgemaakt voor gravitaire riolering en toezichtsputen als onderdeel van een EPD (Environmental Product Declarations).

Lange Termijn kwaliteit aanleg riolering

Hier worden vragen behandeld met als doel de kwaliteit van de aanleg en werking van de riolering te garanderen. Er werden hiervoor heel wat nieuwe bestekteksten opgemaakt: bv. voor kokers, draagvermogen houten palen, funderingsanalyse, betonnen kespren, overdracht dwarskrachten bij voegdichtingssysteem,...

Overige thema's die verder behandeld en opgevolgd worden zijn: onderzoek naar de hechting van corrosiebeschermingen op beton samen met BCCA, grondverbetering met kalk of hydraulische bindmiddelen via OCW, groene Benor, sleufaanvullingssystemen met gestabiliseerd materiaal, beproeving waterdoorlatendheid en belastingklasse proefvakken waterdoorlatende verhardingen, nieuwe producten voor ondergrondse infiltratie en grondverbetering.

Richtlijnen infiltratie

VLARIO voorziet hiervoor opleiding voor de uitvoeringsverantwoordelijke voor ondergrondse infiltratievoorzieningen als onderdeel van de certificatie. De werkgroep levert verder input voor de opmaak van deel-PTV 8003-8 voor de voorbehandeling van ondergrondse infiltratiesystemen.

Er is een nieuwe GSV Hemelwater en Code Goede Praktijk Riolering in opmaak. Op basis van de nieuwe teksten dienen de documenten van VLARIO een update te krijgen.

Het onderzoeksproject OCW over regenererbaarheid van infiltratiesystemen is mee op te volgen.

ACTIEPLAN 2024

Input bezorgen aan Copro voor opmaak PTV-8003-8: voorbehandelingssystemen voor ondergrondse infiltratievoorzieningen.

Update richtlijnen infiltratie (ROI + nieuwe productfiches en RBI) op basis van nieuwe GSV Hemelwater en Code Goede Praktijk Riolering.

Circulaire economie: Verdere uitwerking PCR en EPD.

Werking innovatiecel verfijnen. Opstellen procedure keuring innovatieve materialen.

Sleufaanvullingssystemen met gestabiliseerd materiaal.

Opvolging onderzoek hechting van corrosiebeschermingen op beton, samen met BCCA.

Opvolging onderzoeken grondverbetering met kalk of hydraulische bindmiddelen via WG OCW.

Opvolging groene Benor.

Opvolging onderzoeksproject OCW over regenereerbaarheid van infiltratiesystemen.

Opvolging onderzoek Aquafin beproeving waterdoorlatendheid en belastingklasse op proefveld van 4 soorten waterdoorlatende verhardingen op RWZI Sint-Niklaas.

Tekstvoorstellen voor bestek opmaken en/of goedkeuren voor (nieuwe) materialen.

WERKGROEP RIOOLBEHEER

Voorzitter: Danny Verhulst

OMSCHRIJVING WERKGROEP

Werkgroep Rioolbeheer bestaat uit 3 deelwerkgroepen: visuele inspectie, rioolrenovatie en asset management.

De deelgroep visuele inspectie heeft zich de voorbije jaren toegelegd op het leveren van input voor het dossier 16 van het OCW en de beschrijving van dichtheidsproeven te optimaliseren. Deze deelwerkgroep buigt zich ook over de opmaak en bespreking van een bestektekst voor het uitvoeren van een visuele inspectie en de opmaak van een Code van Goede Praktijk voor het uitvoeren van een inspectie.

De deelgroep rioolrenovatie beoogt het beschrijven, verbeteren en de kwaliteitsborging van de rioolrenovatie door het continu evalueren van bestaande en nieuwe technieken. Tevens gaat zij in overleg met de uitvoerende aannemers om het kwaliteitsniveau van de uitvoering te verhogen.

De deelgroep asset management wil komen tot een optimale afstemming van het asset management van de gemeentelijke en bovengemeentelijke rioleringsnetten en een goed zicht hebben op de staat waarin de rioleringen zich bevinden. Deze afspraken zijn vastgelegd in een conceptnota van de Vlaamse Regering.

REALISATIES WERKJAAR 2023

In 2023 hebben 12 vergaderingen plaatsgevonden.

Voor de update van de Code Goede Praktijk Onderhoud zijn hoofdstukken 9 (Onderhoud) en 10 (minimum voorwaarden asset management) in opmaak.

Via de deelgroep asset management wordt het asset management en de statutool verder gepromoot en uitgerold. Twee verkennende vergaderingen werden belegd rond de aanpak van het asset management Vlaanderen na 2027 (afloop van de huidige periode voor uitvoering basisinspecties) waarbij een eerste concept op tafel ligt. Er werd overleg gepleegd met de sector van de rioolinspecties gezien het blijvende capaciteitstekort. Een vervolg wordt hierop voorzien begin 2024. Ondertussen werd het capaciteitsprobleem besproken met VMM en kenbaar gemaakt op de Provinciale contactdagen.

Discussiepunten uit het verleden werden verwerkt in een draft-versie van het uitgebreide “dossier 16” van OCW. Hiermee werden de meest recente inzichten en nieuwe afspraken gebundeld voor iedereen in de sector. Nieuwe stroomdiagrammen voor de controle en interpretatie van verplaatste verbindingen voorkomen discussies bij aanvaarding der werken.

Bij de verschillende rioolbeheerders kwam het door de Vlaamse Regering opgelegde preventieve inspectieprogramma tegen 2027 – gemeenzaam gekend als ‘de minimum-voorwaarden’- goed op dreef in 2023. Maar het werd naarmate de uitrol vorderde duidelijk dat de huidige inspectie-capaciteit op de markt ontoereikend is om de timing van de mijlpalen te zullen halen. Deze vaststellingen werden teruggekoppeld naar de werkgroep Asset Management.

Intussen raken de inspecties met ‘innovatieve’ technieken in niet-geruimde rioleringen meer en meer ingeburgerd. In het vernieuwde “dossier 16” hebben deze ook hun plaats gekregen als “non-validated measurements”. De onvolledigheid van de bekomen toestandsbepaling moet hierbij worden afgewogen tegen de laagdrempelige inzetbaarheid van deze technieken. De ervaring over welke techniek in welke situatie het best kan worden ingezet wordt stelselmatig opgebouwd.

VLARIO neemt deel in het Linka-project rond rioolrenovatie. De verwachtingen van de verschillende Vlaamse partners werden gebundeld en besproken zodat het project in 2024 kan opgestart worden.

De werkgroep staat in voor kennisuitwisseling rond rioolrenovatie en asset management met betrokken partners en internationale partners. De doelstelling is gelijklopend met het ComNet initiatief van IKT, waarin VLARIO betrokken partner is. Bij de verkennende gesprekken is gebleken dat er een aantal internationale initiatieven zeer interessant zijn voor verdere uitdieping. Mede door de opstart van het Linka-project is dit voorlopig nog niet verder opgenomen.

De werkgroep volgt verschillende onderzoeken op met onze Duitse onderzoekspartner IKT. Voor de renovatie van pers- en drukleidingen is een project reeds in uitvoering. Hiervan zijn de laboproeven ondertussen afgerond (Labo Gelsenkirchen), waarbij de reactie op waterslag van een HDPE liner uitvoerig werd getest. De aanbevelingen in verband met de bruikbaarheid (o.a. ovalisatie in bochten) worden momenteel uitgeschreven. Er is een samenwerking lopende rond verschillende werkpakketten. Er is een tweewekelijks overleg tussen IKT en VLARIO om de voortgang van het onderzoek kort op te volgen. Er wordt ook een project opgestart met IKT rond de analyse van ‘big data’ van opeenvolgende camera-onderzoeken.

ACTIEPLAN 2024

Update Code Goede Praktijk Onderhoud.

Onderzoeksproject met IKT rond analyse ‘big data’ van opeenvolgende camera-onderzoeken.

Onderzoeksproject met IKT rond renovatie van pers- en drukleidingen.

Overleg met sector rioolinspecties ter verhoging capaciteit.

Promotie en verdere uitwerking asset management.

Internationaal overleg via ComNet.

Opvolging Linka-project rond rioolrenovatie.

Opmaak aanvullende bestekteksten SB250.

WERKGROEP SLEUFLOZE TECHNIEKEN

Voorzitter: Bart Vanhout

OMSCHRIJVING WERKGROEP

Werkgroep Sleufloze technieken optimaliseert en verfijnt methodes waarbij gekeken wordt naar het reduceren van hinder bij uitvoering van riolerings- en infrastructuurwerken. De toepassing van sleufloze technieken resulteert in een geringere omgevingsimpact t.a.v. weggebruikers en omwonenden, minder inkomstenverlies voor naburige handelaars en transporteurs, minder milieu-, voertuig- en wegschade en daardoor vaak ook minder ongevallen omdat wegomleggingen in tijd en omvang beperkt kunnen worden.

De werkgroep wil bijdragen tot een nog beter inzicht in de toepassingsmogelijkheden van microtunneling. Microtunneling met gesloten front ontziet groeninfrastructuur, bestaande leidingen en kabels, en heeft geen impact op de grondwaterstand. De techniek leidt tot comfortabeler en veiliger werken voor de aannemer, geringere zettingen en minder grondverzet met de eraan verbonden milieuproblematiek van afvoer van gronden. Tenslotte biedt de geïnstalleerde leiding, daar ze berekend is op het opvangen van hoge doorperskrachten en met hoge precisie geplaatst kan worden, garanties voor een langere levensduur.

De werkgroep wil er ook voor zorgen dat er een kwaliteitslabel (uitvoeringscertificatie) ingevoerd zal worden om tot een betere uitvoerings- en eindkwaliteit bij de uitvoering van ondergrondse doorpersingen te komen.

REALISATIES WERKJAAR 2023

In 2023 hebben 3 vergaderingen plaatsgevonden.

De werkgroep vormt een klankbord, vanuit de dagdagelijkse realiteit, bij de opmaak van een kwaliteitslabel (uitvoeringscertificatie) dat door een aantal opdrachtgevers ingevoerd zal worden om tot een betere uitvoerings- en eindkwaliteit bij de uitvoering van doorpersingen en gestuurde boringen te komen. Vanuit de werkgroep werd een schrijven gericht aan BCCA met enkele bezorgdheden rond de administratieve lasten en toepassing in de praktijk.

De werkgroep maakt een tabel op voor pers- en ontvangstputten om tot de juiste keuze te komen alsook de aandachtspunten bij uitvoering. Deze is nog in opmaak.

Er werden uniforme richtlijnen opgemaakt en gefinaliseerd voor geotechnisch onderzoek bij doorpersingen.

In april werd een nieuwe update gepubliceerd van de matrix der technieken.

De werkgroep kijkt of er richtlijnen nodig zijn rond veiligheidsaspecten bij doorpersingen. Hier zijn al enkele gedachtewisselingen over geweest.

De basisopleiding sleufloze technieken en gestuurde boringen wordt opnieuw georganiseerd in 2024 en wordt voorbereid en gedoceerd door de werkgroep.

ACTIEPLAN 2024

Kwaliteitslabel voor aannemers/boorders: Kwaliteitssysteem voor boorders als aanvulling op het bestaande erkenningsstelsel i.k.v. een permanente kwaliteitsborging: praktische toepassing en administratieve werklast opvolgen.

Opmaak tabel pers- en ontvangstputten: keuze en aandachtspunten bij uitvoering (richtlijnen).

Opmaak veiligheidsaspecten bij doorpersingen.

Mogelijkheid bekijken voor hemelwaterbuffering en -infiltratie bij doorpersingen.

Organisatie basisopleiding sleufloze technieken en gestuurde boringen.

Leidraad of tool creëren om per boorsysteem de nadelen en/of kosten 'open sleuf' versus 'doorpersing' inzichtelijk te krijgen.

WERKGROEP RIOOLBEHEEDERS

Voorzitter: William Martens

OMSCHRIJVING WERKGROEP

De werkgroep rioolbeheerders is de penhouder van het VLARIO-bestek en de aanvullingen.

De werkgroep organiseert daarbij de nodige inforondes i.v.m. wijzigingen van het VLARIO-bestek en nieuwe inzichten in de rioleringssector.

De werkgroep fungeert als ankerpunt voor alle actoren in de sector voor mogelijke klachten en specifieke situaties. Vanuit deze werkgroep worden bepaalde onderwerpen verder geventileerd naar de specifieke werkgroepen voor verdere behandeling.

REALISATIES WERKJAAR 2023

In 2023 hebben 10 vergaderingen van de werkgroep rioolbeheerders plaatsgevonden.

De werkgroep volgt continu de actualisatie van het VLARIO-bestek op. Dit jaar werd intensief gewerkt aan het nieuw VLARIO-bestek versie 4.1.

Bepaalde topics werden ad hoc besproken zoals de herprofilering en betuining van grachten, certificatie en prijsherziening. De leden namen ook deel aan de werkgroep 'waterlopen en riolering' van het Agentschap wegen en verkeer.

Nieuwe (technologische) ontwikkelingen in de rioleringssector worden actief opgevolgd door de werkgroep. Terugkoppeling naar de technische werkgroepen is voorzien zodat alle leden duidelijk weten welke de meest recente stand van zaken is.

De problematiek van bemalingen van lijntrajecten wordt in detail besproken en opgevolgd binnen deze werkgroep. Er werd o.a. vanuit deze werkgroep aangegeven dat, zowel bij het ontwerp, het vergunningstraject en de uitvoering van bemalingen, een aantal specifieke punten in functie van lijntrajecten (voornamelijk de aanleg en bemaling van rioleringen) meer aandacht of verduidelijking behoeven.

ACTIEPLAN 2024

Opstart en begeleiding innovatiecel.

Vervolgtraject berekeningsmethode bronbemaling (i.s.m. Werkgroep Typebestekken en normen).

Terugkoppeling met de technische werkgroepen.

Update VLARIO-bestek, input leveren en besprekingen van bestekteksten voor Standaardbestek 250 hoofdstuk 3, 7, 9 en 14.

WERKGROEP GEMEENTEN

Voorzitter: Eve Soetewey

OMSCHRIJVING WERKGROEP

Het is de taak van de werkgroep gemeenten om te peilen naar de noden bij de gemeentebesturen en de doelstelling om de betrokkenheid van de gemeentebesturen bij het rioleringsgebeuren te vergroten.

De werkgroep gaat in eerste instantie na wat er bij de lokale besturen leeft op het vlak van riolering en bepaalt op basis van deze informatie wat er dient te gebeuren om het rioleringsgebeuren meer aandacht te geven bij de lokale besturen.

Doelstellingen van de werkgroep:

- Het aanleveren van praktische tools om het dagdagelijkse werk te faciliteren.
- Het opzetten van een forum of vraagbaak waarmee informatie kan uitgewisseld worden tussen gemeenten onderling.
- Het inzetten op meer intergemeentelijke samenwerking wat automatisch voor een grotere efficiëntie zal zorgen.
- Het verhogen van de betrokkenheid en het engagement op het vlak van riolering bij de diverse lokale besturen en hun mandatarissen.
- Vanuit deze werkgroep vragen/output genereren voor de andere werkgroepen binnen VLARIO.
- De werkgroep wil een tussenschakel zijn tussen de basis, zijnde de lokale besturen, en de verschillende overheidsinstanties. Op die manier willen we gestructureerd informatie overmaken over wat er leeft aan de basis, maar ook belangrijke informatie en aandachtspunten top-down overbrengen.

REALISATIES WERKJAAR 2023

In 2023 hebben 4 vergaderingen plaatsgevonden.

De werkgroep denkt mee met wat er leeft. Van hieruit worden ook acties toegekend aan andere werkgroepen voor de uitwerking. De resultaten hiervan worden gedeeld via opleidingen, studiedagen en de nieuwsbrief.

Het programma van de VLARIO-dag en de Provinciale contactdagen werd mee bepaald door de werkgroep naargelang de actualiteit en nood aan informatie.

Voor milieuambtenaren worden de best beschikbare technische mogelijkheden en randvoorwaarden voor bronbemaling opgelijst om hier praktisch verder mee aan de slag te kunnen. De gemeenten zijn vragende partij om voorbeeldbeslissingen en praktische documenten aan te reiken inzake de goedkeuring van omgevingsvergunningen en keuring i.k.v. de nieuwe GSV Hemelwater. Hiervoor werden verschillende acties opgenomen. Het 'Overzichtsdocument keuring privéwaterafvoer voor ontwerpers' werd reeds aangepast en alle info over de GSV Hemelwater wordt gebundeld op de website van VLARIO.

Er werd een opleiding voorzien voor omgevingsambtenaren om de omgevingsvergunningsaanvragen correct te beoordelen inzake waterhuishouding. Per provincie heeft een sessie plaats gevonden. Er werden verscheidene webinars georganiseerd om de lokale besturen te informeren over de nieuwe GSV Hemelwater en het groenblauwpeil.

ACTIEPLAN 2024

Digitaliseren dagboek der werken.

Acties i.k.v. nieuwe GSV Hemelwater: checklist voor gemeenten beoordeling vergunning, uniformiteit uitzonderingen, sjabloon voor omgevingsvergunning, FAQ bijhouden, handhavingsmogelijkheden en evaluatie technisch achtergronddocument.

VLARIO KPR-systeem promoten en verbeteren. Opvolging en handhaving keuringen promoten via KPR-systeem.

Opmaak memorandum voor lokale verkiezingen.

Kennisdeling: opmaak actieplan en lijst met contacten experts lokale besturen. Aanreiken van tools aan gemeenten om de efficiëntie en kwaliteit te verhogen. Organiseren van webinars.

Input leveren voor infomoment in parlement voor het stimuleren en sensibiliseren van lokale mandatarissen inzake het belang van riolering, programma Provinciale contactdagen en VLARIO-dag.

Pleiten voor betere controle op goede uitvoering. o.a. via werftoezichers en opleiding.

Stimuleren en faciliteren lokale initiatieven en adviseren.

Aanspreekpunt zijn waar de collega's van lokale besturen altijd terecht kunnen met hun vragen en problemen.

Communicatie en bewustmaking van de bevolking (burgers en politiek) m.b.t. het belang van infiltratie en ontharding i.k.v. droogtebestrijding. Samen met de VMM - VVSG - ... (cfr. klimaat).

WERKGROEP STUDIEBUREAUS

Voorzitter: Carl Verelst

OMSCHRIJVING WERKGROEP

De werkgroep studie bureaus is een initiatief en samenwerking van VLARIO, ORI en OVIO. De werkgroep wil ook inspelen op de noden van de opdrachtgevers om kwalitatief goede bestekken te krijgen.

De werkgroep werkt actief mee en formuleert voorstellen om de kwaliteit van de ontwerpen te verbeteren en denkt mee om meer te kunnen doen met minder. Een efficiënt ontwerp is hiervoor cruciaal.

De ontwerpers zijn een noodzakelijke partner en daarom nam VLARIO het initiatief om deze werkgroep op te richten om een en ander op elkaar af te stemmen.

Een permanente taak van de werkgroep is het kennismanagement van de rioleringssector verder uitbouwen in samenwerking met studie bureaus en riolbeheerders.

REALISATIES WERKJAAR 2023

In 2023 hebben 4 vergaderingen plaatsgevonden.

De werkgroep volgt de toepassing van de engagementsverklaringen op, levert input voor de VLARIO-dag en de Provinciale contactdagen.

Volgende thema's werden dit jaar behandeld en verder opgevolgd: problematiek omgevingsvergunningaanvragen voor infrastructuurprojecten, aquatender, delta optimalisatie en uniformiteit, BIM infrastructuur, interactie met riolbeheerders bevorderen, actief participeren in andere werkgroepen, betrokkenheid matchmaking Aquafin en uniformiteit en creatieve interpretatie van richtlijnen.

In 2023 vond overleg met het kabinet plaats om enkele punten te behandelen. Zo werden hier ondermeer het normenboek infrastructuur, de aanpassingen aan het vrijstellingenbesluit besproken en de verplicht uit te voeren studies behandeld.

De nieuwe GSV Hemelwater heeft ook impact op de manier van ontwerpen bij de studie bureaus. De aanpak van de toepassing van de nieuwe GSV Hemelwater voor lopende projecten werd toegelicht op de Provinciale contactdagen en via webinars. Er worden via de werkgroep goede oplossingen en praktijkvoorbeelden verzameld rond (bovengrondse) infiltratie.

ACTIEPLAN 2024

Kennismanagement rioleringssector verder uitbouwen in samenwerking met studiebureaus en rioolbeheerders.

Opvolging toepassing engagementsverklaring.

Definiëren ambities BIM: studiebureaus samen met aannemers en rioolbeheerders.

Voorstellen aanleveren voor aanpassing Vrijstellingenbesluit.

Rioolbeheerders vragen een uniforme tekenrichtlijn te maken met VLARIO samen met de studiebureaus.

WERKGROEP PROJECTMANAGEMENT

Voorzitter: Carl Verelst

Vanuit de adviesraad van VLARIO werd de vraag gesteld om een voorstel te formuleren hoe het projectmanagement van de riolerings- en infrastructuurprojecten kan verbeterd worden. De doelstelling van deze werkgroep is om de veel te lange doorlooptijd van deze projecten te verkorten.

De samenwerking tussen opdrachtgevers, stakeholders en studiebureaus, de subsidie- en vergunningsprocedures, onteigeningsprocedures ed. zijn hier belangrijke thema's. Om hierop een antwoord te kunnen bieden wil VLARIO graag een draaiboek opmaken hoe dit best wordt aangepakt.

REALISATIES WERKJAAR 2023

In 2023 hebben 3 vergaderingen plaatsgevonden.

Er hebben ook verschillende ad-hoc vergaderingen plaatsgevonden over het Tijdelijk Handelingskader PFAS, het normenboek en de onderbesteding van de subsidiekredieten. Het thema van de lange doorlooptijden maakte deel uit van het debat van de VLARIO-dag 2023.

De werkgroep tracht alle initiatieven te inventariseren die (negatieve) invloed hebben op de doorlooptijden en mogelijke vertragingen tot een minimum te beperken. Een van de acties is dan ook de implementatie van 'lessons learned' uit het relance plan i.k.v. verkorte doorlooptijden.

De werkgroep bestudeerde de impact van de wijzigende wetgevingen voor de looptijd van projecten. Thema's als de omgevingsvergunning, normenboek, PFAS, GSV Hemelwater, bemalingsvergunningen, ... werden mee in rekening gebracht bij de input van deze werkgroep.

Om de doorlooptijd van een project te verkorten dient in de eerste fase van het project op basis van een projectanalyse een duidelijk engagement van alle mogelijk betrokken partijen vastgelegd te worden betreffende de projectinhoud en timing. Hiervoor ontwierp VLARIO een engagementsverklaring en een nota met de belangrijkste knelpunten en voorstellen tot oplossing. De matchmaking-aanpak van Aquafin is hiervan een goed voorbeeld. Afstemming met andere stakeholders is lopende met en via Aquafin.

ACTIEPLAN 2024

Inventarisatie nieuwe items die mogelijk tot vertraging leiden.

Uniforme implementatie van de engagementsverklaring en integratie in matchmaking Aquafin.

Implementatie lessons learned uit het relance plan i.k.v. verkorte doorlooptijden.

Optimalisering procedure omgevingsvergunningsaanvraag.

Alles wat impact kan hebben op de doorlooptijd en de efficiëntie van het ontwerpproces in kaart brengen.

Input leveren voor beleidsmakers om doorlooptijden te verkorten.

Attractiever maken van de infra-sector.

Financieringsmethodologie rioleringssector administratief vereenvoudigen.

WERKGROEP VEILIGHEID

Voorzitter: Raf D'haen

OMSCHRIJVING WERKGROEP

De werkgroep veiligheid zet in op de onderlinge samenwerking en kennisdeling m.b.t. veiligheid.

REALISATIES WERKJAAR 2023

In 2023 hebben 4 vergaderingen van de werkgroep veiligheid plaatsgevonden.

Daarnaast werd geregeld met een kleine kerngroep vergaderd voor inhoudelijke verdieping in afstemming met o.a. Pidpa, Fluvius en Aquafin.

- Het thema veiligheid is een vast opleidingsonderdeel bij de opleiding projectleider riolerings- en infrastructuurwerken.
- Er vond een overleg plaats met de opleidingsinstellingen die de opleiding betreden van Besloten Ruimtes zullen verzorgen.
- Synergie werd gezocht met andere werkgroepen waar veiligheid ook op de agenda staat, bv. de werkgroep veiligheidscoördinatie bij Synductis.

ACTIEPLAN 2024

Uniformiseren van de richtlijnen van diverse operatoren.

Aanzet geven tot een gemeenschappelijke visie omtrent PBM's op de werven.

Finaliseren checklist sleuven en beschoeiingen.

Opmaak gezamenlijke opleiding besloten ruimtes.

Uniformiseren PBM voorschriften.

3. ONDERZOEKSPROJECTEN

ONDERZOEK WERKING INFILTRATIEVOORZIENING OP LANGE TERMIJN

Om de waterbalans in evenwicht te houden moet regenwater, bij voorkeur met bronmaatregelen, maximaal ter plaatse vast gehouden worden en infiltreren in de bodem. Na verloop van tijd zou de bodem van een infiltratievoorziening deels dichtslibben en minder of niet meer infiltreren.

De bedoeling van dit onderzoek is kennis vergaren over de werkelijke infiltratie van verschillende types infiltratievoorzieningen in verschillende bodems na aanleg en over de jaren heen. De metingen gebeuren aan de hand van een pluviometer en sensoren. Er zijn 4 installaties bemeten in Brasschaat, Heist-op-den-Berg, Gent en Turnhout. Dit onderzoek heeft zeker een aantal zaken aan het licht gebracht waar we verder mee aan de slag kunnen gaan. De resultaten, conclusies en vervolg acties van dit onderzoek worden in 2024 bekend gemaakt.

WATERBEWUST BOUWEN

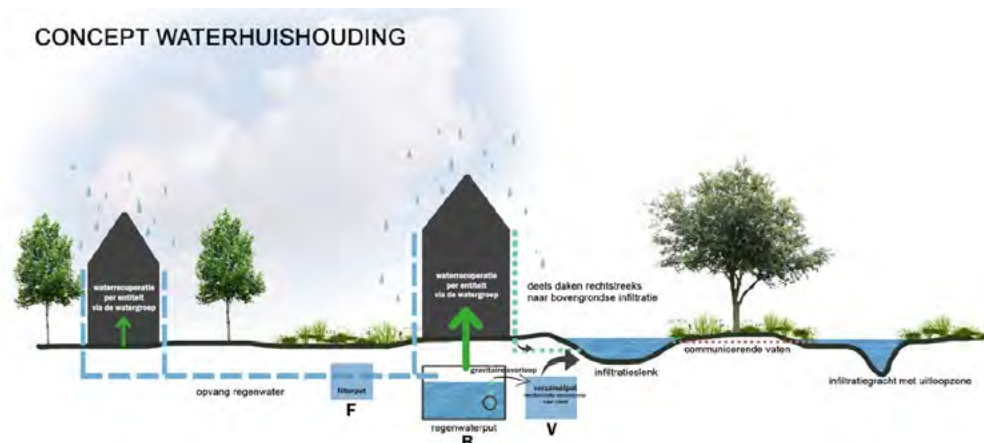
Met dit project wil VLARIO samen met de Embuild Vlaanderen, Vlakwa, Buildwise en NAV de weerbaarheid versterken van de bebouwde omgeving tegen droogte en waterschaarste en dit door de toepassing van individuele en collectieve innovatieve technologieën.

De droogteproblematiek is de voorbije jaren heel actueel geworden in Vlaanderen en vertaalt zich onder meer in een daling van de grondwaterstanden. Enerzijds omdat we door onze grote bevolkingsdichtheid een groot waterverbruik hebben t.o.v. de beschikbare waterhoeveelheid, anderzijds omdat we door de hoge verhardingsgraad neerslag versneld afvoeren en er in het verleden te weinig ingezet is op lokale infiltratie. Het is essentieel dat er wordt ingezet op rationeel watergebruik en waterbesparing, circulair watergebruik (hemelwater en gezuiverd grijs water) en het aanvullen van de grondwaterstanden.

Er is een stijgende vraag naar kennis, praktische informatie, tools en ondersteuning vanwege de doelgroep (bedrijven, architecten, aannemers, studiebureaus en sanitaire installateurs) omtrent deze technieken. Bij 12 projecten werd informatie verzameld, knelpunten gedetecteerd en nieuwe expertise opgebouwd om bedrijven uit de ganse bouwketen ertoe aanzetten om individuele en collectieve innovatieve technologieën op vlak van waterbewust bouwen toe te passen en te integreren in hun werking. Als resultaat werd een code goede praktijk opgemaakt.

Het project is afgerond in februari 2024. Alle informatie over het project vindt u op www.embuildvlaanderen.be/projecten/waterbewust-bouwen

Met de steun van:

4. OPLEIDINGEN

INLEIDING

VLARIO organiseert als kenniscentrum opleidingen met betrekking tot waterbeheer en riolering. Het aanbod vindt u steeds terug op onze website via www.vlario.be/opleidingen-studiedagen.

Ook in 2023 organiseerden we verschillende opleidingen en studiedagen. Wij ontvingen in totaal 5.929 inschrijvingen voor onze opleidingen en events.

Hieronder vindt u een overzicht van onze opleidingen. VLARIO vzw is een erkend dienstverlener met registratienummer DV. O106134. Voor de opleidingen en studiedagen van VLARIO is de KMO-portefeuille van toepassing.

ONTWERP VAN RIOLERINGEN

De inzichten hoe een goed ontwerp van rioleringen eruitziet, zijn de laatste decennia sterk geëvolueerd. Dit is een 12-daagse opleiding waarbij elke les een andere module aan bod komt. Het is in deze opleiding ook mogelijk om apart in te schrijven per module.

AFKOPPELINGSADVISEUR

Wanneer men op privéterrein regenwater en afvalwater dient te scheiden bij bestaande gebouwen wordt er vaak een afkoppelingsadviseur aangesteld om het bestaande stelsel in kaart te brengen en een voorstel te doen om de afkoppeling van het regenwater te verwezenlijken. Hierbij vertrekken we vanuit een zekere basiskennis over riolering van waaruit we focussen op de meer praktijkgerichte kennis.

Afkoppelingsadviseurs vindt u terug op de website in de [lijst afkoppelingsadviseurs](#).

KEURDER PRIVÉWATERAFVOER

De keurder staat in voor de keuring van de privéwaterafvoer van de klant. De keurder moet aan de hand van een aantal controles kunnen vaststellen of de installatie van de klant voldoet aan de vereisten geldend in het gebied waar men de keuring uitvoert.

Gecertificeerde keurders vindt u terug op de website in de [lijst keurders](#).

VISUEEL RIOOLONDERZOEK VOOR BEHEERDERS

Het visueel beoordelen van camera-inspecties van de riolering vormt een belangrijke schakel tussen het uitvoeren en het goedkeuren van een rioleringswerk. Naast een gedegen kennis van de mogelijk optredende schadebeelden dient men als beoordelaar inzicht te hebben in wat riolering inhoudt, de gebruikte materialen en de eisen die gesteld worden aan de kwaliteit van het werk.

OPMAAK VAN BESTEKKEN

In deze basis cursus is het de bedoeling problemen voor te stellen en deze proberen op te lossen en om deze bestekken al doende op te maken en uit te werken. Deze opleiding is voor beginnende ingenieurs van openbare besturen, intercommunales, studie bureaus, ... die regelmatig bestekken moeten maken.

WERFTOEZICHT RIOLERINGSWERKEN

De samenstelling en inhoud van het programma is gericht naar de onmiddellijk praktische toepassing en gebruik voor de werftoezichter op de werf.

PROJECTLEIDER RIOLERINGS- EN INFRASTRUCTUURWERKEN

In deze opleiding worden de basisprincipes toegelicht die aan bod komen tijdens riolerings- en infrastructuurwerken die de projectleider dient te kennen. De opleiding begint met plan lezen, overheidsopdrachten en wetgeving en gaat daarna dieper in op het grondverzet, sloop en nutsleidingen, de inhoud van het standaardbestek 250 en de riolering, inclusief berekeningen, bemalingen, werfproeven en veiligheid.

RIOLRENOVATIE VOOR WERFTOEZICHTERS

Een goed toezicht waarborgt de eindkwaliteit en levensduur van de riolrenovatie of een nieuw riool. Met deze opleiding speelt VLARIO in op de vraag van haar leden gemeentes, rioolbeheerders en studiebureaus om gerichte kennis op te doen over het toezicht bij riolrenovatiewerken.

RIOLRENOVATIE VOOR RIOOLBEHEERDERS EN STUDIEBUREAUS

In deze opleiding krijgen rioolbeheerders en studiebureaus inzicht in de verschillende riolrenovatietechnieken en hoe de afweging gemaakt dient te worden op basis van camera-inspectiebeelden.

PLAATSING RIOLERING EN HUISAANSLUITINGEN VOOR ARBEIDERS

Deze opleiding is uniek in Vlaanderen waarbij praktijk centraal staat. De leveranciers zorgen dat de nodige materialen ter beschikking zijn. Op de terreinen van het competentiecentrum van de VDAB wordt deze tweedaagse opleiding gegeven in kleine groepjes door VDAB-instructeurs. De arbeiders die de opleiding gevolgd hebben ontvangen een getuigschrift en pasje van de VDAB. Aannemers kunnen op aanvraag deze opleiding inplannen bij één van de VDAB-centra.

UITVOERINGSVERANTWOORDELIJKE ONDERGRONDSE INFILTRATIEVOORZIENINGEN (PTV-8003)

De uitvoeringsverantwoordelijke is verantwoordelijk voor de coördinatie van de activiteiten en de werknemers op de uitvoeringslocatie en dient continu aanwezig te zijn tijdens de uitvoering van ondergrondse infiltratievoorzieningen. Via het uitvoeringscertificaat voor de aanleg van ondergrondse infiltratievoorzieningen wordt de kwaliteit van de werken gewaarborgd. De expertise van de werknemer dient aangetoond te worden met een opleidingscertificaat.

OPLEIDING OP MAAT

VLARIO voorziet ook op maat gemaakte opleidingen. Indien u hierover meer informatie wenst, kan u altijd contact nemen met het VLARIO-secretariaat.

VLARIO geeft ook jaarlijks de opleiding afkoppelingsaannemer voor Embuild Vlaanderen.

Tot slot geeft VLARIO ook een opleiding over het ontwerp en de aanleg van riolering aan verschillende technische scholen.

5. STUDIEDAGEN EN EXTERNE ACTIVITEITEN

VLARIO-DAG

Burgemeester, wat kan u doen als de extreme droogtes blijven komen?

De 30e VLARIO-dag was de drukst bijgewoonde editie tot op heden: op 28 maart verzamelden meer dan 1000 deelnemers en 50 standhouders in Antwerp Expo voor een boeiend programma, een innovatieve rioleringsbeurs en hét netwerkmoment voor de sector. Het thema dit jaar was: Burgemeester, waar stroomt uw saneringsbijdrage naartoe?

Samenvatting

Vlaams minister van Omgeving, Zuhal Demir, opende de dag en feliciteerde VLARIO met de 30e verjaardag en de grote opkomst. De minister reflecteerde over de pas afgelopen VN conferentie over water, en schetste de uitdagingen voor Vlaanderen: dichtbevolkt, beperkte waterbronnen en daardoor dan ook een hoge waterstress. Neem daarbij de klimaatverandering, het verlies aan natte natuur, en de aanleg van veel verharding.

De minister uitte haar bijzondere appreciatie voor de inspanningen van professor Willems en de collega's die in het rapport [Weerbaar Waterland](#) oplossingen voorstelden. De Vlaamse Regering heeft met de [Blue Deal](#) daar sterk op ingezet door het versterken van de sponsfunctie en door de inzet op circulair watergebruik. Dat werk wordt nu versterkt via het [Vlaams Adaptatieplan](#). Op Europees niveau wordt nu ook nagedacht over een soortgelijke [Blue Deal](#).

Vervolgens schoof de minister drie uitdagingen naar voor:

- de hervorming van de waterloopbeheerders, om te komen tot meer éénheid van aansturing;
- de hervorming van de drinkwatersector; de minister wil evolueren naar één drinkwatermaatschappij voor heel Vlaanderen;
- de noodzaak om de investeringen in de riolering te versnellen; de minister riep de rioolbeheerders op tot actie en kondigde aan dat zijzelf i.s.m. minister Peeters zou werken aan een betere afstemming met het Departement Openbare werken.

Tenslotte riep ze de sector op om creatief te zijn en nog beter samen te werken aan groenblauwe oplossingen.

Professor Patrick Willems, de voorzitter van VLARIO, maakte duidelijk dat méér droogte en méér overstromingen het “nieuwe normaal” zijn in Vlaanderen. Sponslandschappen herstellen in urbaan én ruraal gebied is dan ook essentieel, omdat de “bakjesaanpak” waarbij we inzetten op end-of-pipe maatregelen, simpelweg onvoldoende effectief is. Hij herinnerde aan de voorstellen in Weerbaar Waterland om ook in het buitengebied vooruitgang te boeken, door het opstellen van doelen en het werken met gebiedscoalities.

Via een inzichtelijke rekensom toonde hij aan dat, om de effecten van klimaatverandering op te vangen, én gezinnen, én openbare besturen, én landbouwers én bedrijven aanzienlijke inspanningen zullen moeten doen. De professor hield een sterk pleidooi om in de hemelwater- en droogteplannen sterker in te zetten op afkoppeling en lokale infiltratie (is er wel een regenwaterleiding nodig?); om koppelkansen te zoeken met het erosiebeleid en om af te stemmen met (groene) landschapsvisies voor het bebouwd gebied. Hij sloot af met de boodschap dat een cultuuromslag nodig is waarbij we evolueren van het individueel ‘recht op regenwaterafvoer’ naar een collectieve ‘plicht van maximaal vasthouden’.

Veerle Depuydt (VLAKWA), presenteerde de stand van zaken in het project [Waterbewust Bouwen](#). Dit project wil de weerbaarheid van de bebouwde omgeving versterken tegen droogte en waterschaarste door de toepassing van

individuele en collectieve innovatieve technologieën. Concreet worden bestaande voorbeelden gebruikt om er sneller uit te leren, kennis te verspreiden, knelpunten te detecteren, en meer gerichte innovatie te bekomen.

Vincent Wolfs (Voorzitter VLARIO werkgroep Concept en berekening) op zijn beurt stelde het [Groenblauw peil 2.0](#) voor. Dit is een online gebruiksvriendelijke tool voor burgers, experts en overheden die willen inzetten op een klimaatbestendig perceel. In 2021 werd de eerste versie gelanceerd voor percelen en projecten. De tool zorgt voor een "label" dat aangeeft hoe duurzaam het perceel is op vlak van (regen)water en groen en geeft ook advies voor bijkomende maatregelen op maat van het perceel. Nieuw in de versie 2.0 is onder andere de uitbreiding naar het publieke domein, de opname van meer maatregelen en tenslotte een aantal functies voor professioneel gebruik. De tool is afgestemd op de nieuwe Gewestelijke Stedenbouwkundige verordening en kan ook gebruikt worden om de verplichtingen uit het Lokaal Energie en Klimaatpact (LEKP) op te volgen.

Geert Wellens (CIW werkgroep decentrale zuivering) gaf daarna een korte stand van zaken van het werk rond decentrale zuivering. Er is een beslissingsondersteunende toolbox klaar in de vorm van een Excel-toepassing. Deze tool bevat gegevens over de zuiveringsresultaten en kosten voor een 20-tal technieken. De ambitie is om die uit te breiden met bijkomende criteria en hem om te zetten in een webapplicatie. Daarnaast zijn er beleidsaanbevelingen in voorbereiding over financiering, opvolging van zuiveringsresultaten en vergunningsaspecten. Alle info via ToolboxCenDecen@vmm.be.

Daarna mochten de vier genomineerden voor de VLARIO-innovatieprijs 2023 zich voorstellen en kon het aanwezige publiek stemmen. De winnaar werd het project is Aquafin samen met stad Turnhout met 'Infiltratie T20 onder de wegenis'. U kan alle inzendingen nog bekijken op de [website](#).

Na de pauze presenteerde Wim Van Gils (Voorzitter VLARIO werkgroep Beleid en financiering) de inzichten over de klimaatuitstoot van de sector. De belangrijkste bronnen zijn daarbij emissies uit septische putten, aanleg van infrastructuur, slibverwerking, elektriciteitsverbruik, RWZI's, ongezuiverde lozingen en tenslotte transport en verwarming. De mogelijke maatregelen sluiten dikwijls nauw aan bij de maatregelen om ons aan te passen aan klimaatverandering: betere ruimtelijke ordening, meer hemelwater afkoppelen, ... Voor VLARIO zijn er twee belangrijke werkpunten voor de toekomst: een bijsturing van het beleid inzake de (verplichte) aanleg van septische putten en het doorzetten van het werk om de bouw van infrastructuur klimaatneutraal te maken.

Het zwaartepunt van de voormiddag lag bij het debat, met als onderwerp: Wat kunnen we als sector zelf doen om projecten sneller te realiseren? Kathy Vandenmeerschaut, administrateur-generaal Agentenschap Wegen en Verkeer; Jan Goossens, directeur van Aquafin; Kris Snijkers, algemeen directeur VVSG en Carl Verelst, voorzitter van de VLARIO werkgroep Projectmanagement schoven daarvoor aan bij presentator Lode Roels.

De huidige doorlooptijd voor projecten is gemiddeld 8 jaar, net zo lang als 5 jaar geleden. Er zijn wel inspanningen gedaan, maar die hebben nog onvoldoende succes. Uit het debat komen een aantal opties die nu al kunnen, maar wordt ook duidelijk dat het huidige regelgevend kader aangepast moet worden, wil men meer vooruitgang boeken. De belangrijkste werven volgens de deelnemers zijn:

- Naar een geïntegreerde infrastructuurplanning: Alle actoren maken vanuit hun eigen verantwoordelijkheid (verkeersveiligheid, waterzuivering, openbare ruimte, ...) plannen op, die echter samen komen in dezelfde fysieke locaties.
- Naar een meer geïntegreerde financiering: Projecten hebben bijna altijd meerdere financieringsbronnen: RIO-subsidies, saneringsbijdragen, subsidies voor fietspaden, budgetten van de gemeente of AWW inzake wegbeheer, ...
- Betere afstemming bij concrete projecten: Projecten hebben doorgaans meerdere doelstellingen: verkeer(sveiligheid), water(zuivering), kwaliteit openbare ruimte, ... Er dient meer ingezet te worden op duidelijke doelen en afspraken in het voortraject, om dan sneller te kunnen doorsteken van voorontwerp naar realisatie.
- Omgevingsvergunning: De huidige procedures voor wegen- en rioleringsdossiers worden ervaren als onnodig complex en soms onduidelijk. Bovendien zit er te veel variatie in de behandeling van dossiers. Er is dus nood aan stroomlijning en overleg.

Onze panelleden zien volgende quick-wins die effect kunnen hebben op korte termijn:

- Aquafin neemt de lead om samen met Departement Omgeving het vergunningsproces voor rioleringswerken te verbeteren. Het vrijstellingenbesluit, het normenboek bij de omgevingsvergunningsaanvraag, een uniforme behandeling over alle provincies en vergunningverleners garanderen, ...
- VVSG wil kennisdeling – methodieken verbeteren om kennis nog beter te delen en vooral de financiering van riolering wijzigen van projectfinancieringen naar budgetten met doelstellingen teneinde meer flexibiliteit te bekomen.
- AWV stelt voor om provinciaal overleg met de rioolbeheerder te intensifiëren voor een betere afstemming op projectniveau en te komen tot systematische engagementsverklaringen en nieuwe wetgevende initiatieven die mee sturen zodat de impact op de timing niet negatief is (bv. bemalingen, omgaan met vervuilingen).
- De werkgroep Projectmanagement staat bovenstaande punten bij. De omgevingsvergunningsaanvraag, de financieringslijnen afstemmen en het proactief sturen van de nieuwe wetgevingen zijn van belang zodat ze positief en werkbaar zijn voor onze werken.

Ignace Schops (Voorzitter Bond Beter Leefmilieu) sloot de voormiddag af met een gesmaakte reflectie over de relaties tussen water, biodiversiteit en klimaatverandering. Hij benadrukte de nood aan een snelle transitie om de huidige klimaat- en biodiversiteitscrises te stoppen, en wees tegelijk op het menselijk vermogen om zo'n "earthshot" te realiseren, zoals werd geïllustreerd tijdens de corona-crisis. De belangrijkste randvoorwaarde, om VLARIO-medeoprichter Jean-Pierre Matthijs te parafaseren, is dat je erin moet willen geloven.

STUDIEDAGEN

VLARIO organiseerde ook in 2023 enkele studiedagen en webinars voor de sector of was een gastspreker bij een opleiding of event van onze partners. Alle informatie over onze komende studiedagen vindt u steeds op onze website bij '[opleidingen en studiedagen](#)'. De presentaties zijn steeds terug te vinden op het ledengedeelte.

Z-WATER (KANAAL Z)

De klimaatverandering is een realiteit. Hittegolven en watertekorten, maar ook periodes van hevig onweer en wateroverlast komen steeds vaker voor. Overheden, bedrijven en burgers moeten bewuster omgaan met regen, drinkwater en afvalwater. De 11-delige reeks Z-Water focust op groenblauwe ingrepen, waterrecuperatie, circulair water en riothermie.

Deze zesde reeks werd opgemaakt i.s.m. Aquafin, DSSV, De Vlaamse Milieumaatschappij, De Watergroep, Embuild Vlaanderen, Fluvius, Kumpen, Sweco, Vlakwa en Willemen Infra. U kan de afleveringen herbekijken op ons Youtube Kanaal VLARIO Kenniscentrum of via www.vlario.be/actueel/#z-water.

We bereikten hiermee 1,3 miljoen kijkers. In de kerstvakantie werd deze reeks heruitgezonden, wat nog eens goed was voor een bereik van bijna 1,5 miljoen kijkers.

VLARIO en haar partners zijn zeer tevreden met deze kijkcijfers en wij hopen hiermee onze druppel bij te dragen om het bewustzijn voor water te verhogen en dit thema water een breder draagvlak te geven. VLARIO wil dit permanent onder de aandacht houden en samen blijven verder werken aan zuiver water #samenvoortzuiverwater.

6. VERTEGENWOORDIGING VAN VLARIO IN EXTERNE ORGANISATIES

De kennis en expertise van VLARIO wordt ook in externe organisaties en activiteiten ingezet. Zo levert VLARIO een actieve bijdrage aan diverse hoofdstukken van het Standaardbestek 250. Deelname aan diverse adviesraden van BCCA, Copro en Probeton wordt steevast voorzien door de technisch expert van VLARIO. Aan de technische werkgroepen en het programmacomité van het OCW en B-IWA wordt eveneens een actieve bijdrage geleverd.

VLARIO maakt ook deel uit van verschillende projectgroepen van de Cöördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW). VLARIO is verheugd dat ze een actieve bijdrage kan en mag leveren aan diverse projectgroepen.

Met de diverse VLARIO-werkgroepen proberen we concrete en praktische input te leveren aan de verschillende projectgroepen.

Meer informatie over de vertegenwoordigingen van VLARIO in externe organisaties vindt u op www.vlario.be/overons.

7. VLARIO IN EUROPA

VLARIO bouwt haar contacten in Europa stelselmatig verder uit en wil bestaande contacten zoveel mogelijk versterken. Enerzijds om onze eigen werkgroepen beter te kunnen funderen en inspireren, anderzijds om ook onze meningen in de Europese context naar voor te brengen. Ook in 2023 heeft VLARIO haar Europese contacten sterk onderhouden en verder uitgebouwd, hetzij voornamelijk online. De noodzaak aan deze samenwerking en wisselwerking blijft groeien.

EWA

Kennis en ervaring opbouwen en toepassen. Dit wordt steeds belangrijker voor VLARIO en uiteraard ook voor onze collega's in Europa. De diverse wijzigingen in het klimaat verplichten ons tot een constante en alerte opvolging van de bepalende indicatoren. De kennisuitwisseling en de interpretatie van deze gegevens vragen een breder overleg en input van meerdere specialisten. De samenwerking binnen EWA – European Water Association – biedt ons dit platform.

Vandaar dat wij onze Europese contacten en activiteiten ook in 2023 verder hebben opgevolgd en uitgebouwd. En dankzij de kennis en ervaring van onze leden via de VLARIO-werkgroepen, kunnen wij ook een meerwaarde brengen bij diverse partners.

Wendy Francken werd in mei 2023 verkozen tot President van EWA en dit voor een periode van 2 jaar.

Op donderdag 11 mei organiseerden VLARIO en EWA in het havenhuis van Antwerpen de Spring Conference over 'Urban Water Management: Challenges, Innovation and EU Requirement versus local needs and possibilities'. Deze Spring Conference was de start van een motiverend en inspirerend voorzitterschap van onze directeur op Europees niveau.

Binnen EWA wordt hieraan de nodige aandacht besteed en worden geïnteresseerde leden actief betrokken. Besprekingen met de Europese commissie over dit onderwerp staan op regelmatige basis ingepland. VLARIO houdt hier uiteraard de vinger aan de pols.

Meer informatie over de vertegenwoordigingen van VLARIO in Europa vindt u op www.vlario.be/overons.

8. WAT GEBEURT ER IN DE VLAAMSE WATERSECTOR?

TERUGBLIK 2023 EN UITDAGINGEN VOOR DE SECTOR

Door **Bernard De Potter**, administrateur-generaal Vlaamse Milieumaatschappij

De Vlaamse Milieumaatschappij meet al meer dan 30 jaar de waterkwaliteit in Vlaanderen. Er is de laatste jaren al veel vooruitgang geboekt op het vlak van waterkwaliteit. Maar toch zijn er nog heel wat uitdagingen en inspanningen nodig. Onze waterkwaliteit kan en moet beter. Vandaag halen we slechts in 1 van de 195 waterlichamen de goede toestand. Daarom schakelden we vorig jaar een versnelling hoger met de Grote Stroomversnelling met meer dan 1.000 acties voor een betere waterkwaliteit, water vol leven en een evenwichtig watersysteem. De acties maken deel uit van de derde generatie stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas en worden de volgende jaren uitgevoerd om de kwaliteit van het water overal verder te verbeteren.

We gaan daarbij uit van 4 principes. Ten eerste geven we prioriteit aan die gebieden waar we het hoogste milieurendement kunnen realiseren. Ten tweede krijgen natuurlijke oplossingen voorrang op technische oplossingen en harde infrastructuur. Een derde principe is dat de vervuiler betaalt. En als laatste rekenen we op het engagement van alle partners, inclusief een goede en gecoördineerde samenwerking. Dit laatste gaat dus over de verdere responsabilisering van de sector.

Dit was ook in lijn met wat in het regeerakkoord is opgenomen om naar een ander sturingsmodel te gaan. Dit is gerealiseerd met de vernieuwde samenwerkingsovereenkomst tussen VMM en Aquafin.

Er is ook een nieuw besluit van de Vlaamse regering (BVR) over de saneringsplicht. Het BVR legt openbare dienstverplichtingen vast, en dat betekent concreet voor de verdere rioleringsuitbouw de doorwerking van reductie- en plandoelstellingen uit de derde stroomgebiedbeheerplannen. Er waren reeds openbare dienstverplichtingen voor de drinkwatersector zoals het risicobeheer, het crisisbeheer en de leveringszekerheid van drinkwater. Dit concept van openbare dienstverplichtingen is nu ook overgenomen door de rioleringssector.

Er zijn vier krachtlijnen: eenduidige verantwoordelijkheid, duidelijke doelstellingen aan de hand van openbare dienstverplichtingen, transparantie via investerings- en maatregelenprogramma's en handhaving als stok achter de deur.

In de eerste plaats moeten we een goed beeld krijgen van de bestaande infrastructuur: wat ligt er allemaal onder de grond. We willen daarvoor de rioolinventaris vervolledigen. Hierbij speelt de verdere ontwikkeling van AWIS een sleutelrol. Verder is er nog veel werk om nieuwe infrastructuur aan te leggen. En daarom wordt aan de rioolbeheerders gevraagd om een meerjareninvesteringsprogramma uit te werken.

Een bijzondere uitdaging hierbij is hoe nieuwe infrastructuur aanleggen bij verspreide bewoning. Is de aanleg van collectieve zuivering in afgelegen gebieden nog altijd relevant of zetten we in afgelegen gebieden beter in op individuele zuivering of zuivering op wijkniveau. De CIW heeft een toolbox en beleidsaanbevelingen laten uitwerken in samenwerking met het werkveld (rioolbeheerders, lokale besturen, sectororganisaties, kennisinstellingen, studie bureaus, enz). Dit moet de rioolbeheerders in hun keuze tussen centrale en decentrale zuiveringsconcepten ondersteunen. Maar het is duidelijk dat er ook implementatie zal moeten gebeuren van deze decentrale zuiveringsconcepten.

Een andere uitdaging is het asset management, de renovatie van de bestaande infrastructuur. Daar zijn grote stappen gezet het voorbije jaar.

Wij vragen ook een bijzondere aandacht voor de overstortproblematiek. Die overstorten brengen bij hevige neerslag ongezuiverd afvalwater in de waterloop terecht, met de gekende gevolgen zoals bijvoorbeeld vissterfte.

Dit vormen zeker grote uitdagingen die enkel via een efficiënte samenwerking aangepakt kunnen worden. Dit zijn trouwens de gekende uitdagingen. Maar er komt vanuit Europa nog meer op ons af. Ik denk bijvoorbeeld aan de wijzigingen door de herziening van de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater. Opnieuw zal samenwerking essentieel zijn om tot een gedegen maar ook realistische implementatie in Vlaanderen te komen. VLARIO is in dit verhaal een belangrijke partner. Het is uiteraard belangrijk dat iedereen zijn verantwoordelijkheid en rol goed kent en we mekaars rollen ook respecteren. VLARIO is voor de VMM met actieve werkgroepen zowel rond beleidstopics als rond meer operationele aspecten een cruciale partner. Zeker ook in de vormgeving van beleidsvoorstellen. Via VLARIO kan er onmiddellijk een praktijktoets gebeuren van de geformuleerde voorstellen waardoor de haalbaarheid en de praktische implementatie sterk kan verhogen.

Ik kijk samen met mijn medewerkers alvast uit naar een boeiend werkjaar samen met VLARIO!

TWEE CENTRALE UITDAGINGEN VOOR HET WATERZUIVERINGSBELEID: MEER BURGERS AANSLUITEN OP EEN ZUIVERING, EN TEGELIJK MINDER REGENWATER OP HET RIOOL.

De wateruitdagingen in Vlaanderen zijn pittig: om de Europees afgesproken doelstellingen te halen, moet een versnelling hoger geschakeld worden in het aansluiten van mensen op een waterzuivering. Tegelijkertijd is er een paradigmashift nodig in het regenwaterbeheer, van “afvoeren” naar “vasthouden”.

Afvalwaterzuivering en reductiedoelstellingen

Sinds de invoering van de Europese Stedelijke Richtlijn Afvalwater (ERSA) in 1999, die de zuivering van afvalwater oplegt, is er al veel gerealiseerd: 30 jaar geleden bedroeg de zuiveringsgraad in Vlaanderen slechts 26%, in 2022 was dit al 86%. Toch hebben we nog een lange weg af te leggen om al het afvalwater gezuiverd te krijgen: de plaatsen die het moeilijkst bereikbaar zijn, moeten immers nog komen. Er zijn ook grote verschillen tussen gemeenten: sommigen zijn bijna klaar, in andere gemeenten moet nog bijzonder veel werk gebeuren.

Duidelijke doelstellingen voor elke gemeente

Vandaag wordt de uitbouw van de riolering aangestuurd door de doelstelling uit de Europese Kaderrichtlijn Water (2000). Kort gesteld is daarin afgesproken dat alle landen in Europa tegen uiterlijk 2027 de “goede toestand” moeten behalen van oppervlaktewater en grondwater, zowel op gebied van kwaliteit als kwantiteit. Dit werd in Vlaanderen vertaald naar reductiedoelen, die opgenomen zijn in de Derde Stroomgebiedbeheerplannen (looptijd 2022-2027): voor elke waterloop is een doelstelling voor het reduceren van de vuilvracht tegen 2027 bepaald. Op basis daarvan heeft de VMM, rekening houdend met het aandeel van de huishoudens in de totale vervuiling, voor elke gemeente een vrachtreductie van fosfor en stikstof bepaald en vertaald naar een aantal nog te saneren inwoners-equivalenten.

Elke rioolbeheerder of gemeente krijgt hierdoor een duidelijk beeld van de inspanningen die de komende jaren nog minimum geleverd moeten worden voor de verdere aanleg van saneringsinfrastructuur. VMM lanceerde ook een simulator om rioolbeheerders te helpen om hun financiële middelen het best in te zetten om de meest noodzakelijke projecten te realiseren.

In 2018 werd bepaald dat het afvalwater van nog eens 8%, of 532.000 Vlamingen, bijkomend gezuiverd dient te worden om de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water te kunnen behalen. 58% van die inspanning is voor de gemeenten, de rest zijn bovengemeentelijke projecten. Een deel van de inspanningen zijn al uitgevoerd, waardoor de recentste inschatting toont dat er nog ongeveer 257.000 IE aan te sluiten is door de gemeenten, en 122.000 door Aquafin.

In absolute aantallen heeft Kortrijk de grootste uitdaging, gevolgd door Heist-Op-Den-Berg, Geraardsbergen, Aarschot, Hasselt en Ieper. Kijken we naar de relatieve cijfers, dan wordt duidelijk dat veel landelijke gemeenten voor grote uitdagingen staan (20% of meer van de bevolking nog te saneren). Veel van die gemeenten liggen in West-Vlaanderen, maar ook in het Meetjesland, de Vlaamse Ardennen of Oost-Brabant ligt er veel werk op de plank. Merk op dat in deze cijfers de projecten die na 2018 gerealiseerd zijn, nog niet zijn verwerkt, waardoor het beeld nog sterk kan verschuiven.

De resterende clusters van woningen die nog moeten gezuiverd worden, liggen soms ver weg van het bestaande netwerk, waardoor de kostprijs sterk kan oplopen. Een reeks projecten zit ook geblokkeerd door problemen met de plannen voor de heraanleg van de bovenliggende weg. De CIW bekijkt of er hiervoor alternatieven zijn door te kiezen voor decentrale zuivering, oftewel lokale oplossingen, dit om de sanering te versnellen en innovatieve kansen te bieden. Hiervoor werd een tool ontwikkeld om het zuiveringsresultaat en het kostenaspect af te wegen.

Er is geld beschikbaar vanuit de saneringsbijdrage en subsidies op Vlaams niveau. Het kabinet van minister van

Omgeving Demir liet weten dat niet alle beschikbare middelen gebruikt werden. Steden en gemeenten maken in hun meerjarenbegroting keuzes over de besteding van de financiële middelen. Omdat riolering niet zichtbaar genoeg is voor de burger, worden projecten die reeds toegezegd werden, op de lange baan geschoven. Het plaatsen van een nieuwe sportzaal heeft nu eenmaal meer visibiliteit bij de bewoners. Bijgevolg blijft er nog steeds ongezuiverd afvalwater in de beken lopen, met nefaste gevolgen voor de waterkwaliteit. Met de deadline uit de Europese wetgeving voor de boeg, wordt de vraag almaar luider hoe gemeenten die hun verantwoordelijken proberen te ontlopen, geresponsabiliseerd kunnen worden.

Regenwater, oppervlaktewaters en stedelijk water

Toen Vlaanderen jaren geleden begonnen is met de aanleg van riolering, werd er gekozen voor een gemengd rioleeringsstelsel waarbij zowel regenwater en afvalwater zo snel mogelijk werden afgevoerd. Ook dit vormt vandaag een grote uitdaging omwille van de wateroverlast en droogteproblematiek die hiermee gepaard gaan.

Via onze rioleringen belanden grote hoeveelheden regenwater en grondwater uiteindelijk in zee. Onderweg zorgen ze bovendien voor een extra belasting van het rioolstelsel en de waterzuivering. De cijfers leren ons dat in 2020 circa 130 miljoen m³ grondwater via de riolering werd afgevoerd. Op termijn kan dit oplopen tot 190 miljoen m³/jaar). Gemiddeld wordt het afstromend water van 25% van de verharde oppervlakte afgevoerd naar de zuivering. Tussen 10% en 55% van de neerslag wordt afgevoerd via onbevaarbare oppervlaktewaters.

De klimaatverandering dwingt ons om de afvoer van regenwater strenger aan te pakken. In het Vlaams klimaatadaptatieplan staan dan ook acties om te komen tot een groenblauwe metamorfose van onze bebouwde omgeving. Het uitgangspunt daarbij is dat groenblauwe oplossingen niet alleen essentieel zijn voor het tegengaan van hitte, droogte en overstromingen, maar ook tal van bijkomende voordelen leveren, zoals een positieve invloed op het mentale welzijn. Mits goed gepland, zijn ze meestal ook goedkoper in uitvoering. Deze beleidslijn sluit nauw aan bij de aanbevelingen van de experts in het rapport [Weerbaar Waterland](#).

Die beleidslijn vertaalt zich ook in de regelgeving. Op privédomein werd de Gewestelijke Stedenbouwkundige verordening Hemelwater aangepast. Door die verordening is een regenwaterput en/of, een infiltratie- of buffervoorziening verplicht, om regenwater zo lang mogelijk op eigen terrein te houden. De oude regels rond opvang van hemelwater (uit 2013) houden onvoldoende rekening met evoluties inzake klimaat, waardoor hevige piekregenval en lange periodes van droogte vaker voorkomen. Een andere vernieuwing is dat de verordening vanaf 2025 ook van toepassing is op openbaar domein, omdat ook overheden het goede voorbeeld dienen te geven.

Ook VLARIO zet zich volop in om de groenblauwe metamorfose dichterbij te brengen, samen met een hele reeks partners. Zowel op openbaar domein als op privédomein zetten we de laatste jaren meer in op groenblauwe maatregelen. VLARIO en Aquafin lanceerden de website www.blauwgroenvlaanderen.be om burgers en overheden te inspireren.

Samen met het Departement Omgeving en Embuild Vlaanderen lanceerde VLARIO het groenblauwpeil. Met het groenblauwpeil bieden we een concreet instrument dat helpt om een perceel klimaatbestendiger te maken. Zo kunnen burgers, maar ook architecten, ontwikkelaars, bedrijven en gemeenten nagaan hoe een bestaande woning en tuin of een nieuw ontwerp scoort op 'blauwe' aspecten, zoals opvang, gebruik en infiltratie van regenwater, en 'groene' aspecten zoals biodiversiteit, CO₂-opslag, luchtkwaliteit en verkoeling.

Zie volledig artikel met referentie en bijlagen op www.vlario.be/wateruitdagingen.

DE GSV HEMELWATER ALS AANDRIJVER VAN GROENBLAUWE INVESTERINGEN

Door Riet Lismont, projectleider kennisbeheer VLARIO

Op vrijdag 10 februari 2023 werd de nieuwe Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening inzake Hemelwater (GSV Hemelwater) definitief goedgekeurd.

De nieuwe GSV Hemelwater is in voege sinds 2 oktober 2023. Voor projecten op openbaar domein zal deze van toepassing zijn vanaf 7 januari 2025. Voor handelingen op openbaar domein vrijgesteld van vergunning en complexere projecten wordt ook verwezen naar de Code goede praktijk rioleringen deel 3 – Bronmaatregelen, die momenteel ook herzien wordt. Het Technisch Achtergronddocument bij de GSV Hemelwater werd 25 september 2023 gepubliceerd.

Dit is een handige gids die toelicht hoe je de GSV Hemelwater kan toepassen in de praktijk.

Met praktische voorbeelden en verduidelijkingen voor architecten, vergunningverleners en -aanvragers. Ook VLARIO leverde hiervoor input via verschillende CIW-werkgroepen.

De klimaatverandering merken we ook in Vlaanderen. Van de voorbije zes jaar waren er maar liefst vijf met extreme droogte afgewisseld met zware overstromingen in de zomer van 2021. Doordat de bodem in Vlaanderen in grote mate verhard is, kan het regenwater er niet insijpelen. Dat leidt enerzijds tot verdroging en anderzijds tot lokale wateroverlast. Verstandig omgaan met regenwater is dan ook cruciaal. Zo worden in de nieuwe GSV Hemelwater de verplichte volumes voor regenwaterputten doordacht opgetrokken en dimensioneringsregels voor infiltratie- en buffervoorzieningen vergroot. Het opgevangen regenwater dient gebruikt te worden voor alle toepassingen waarvoor geen drinkwaterkwaliteit vereist is waar voordien slechts één aftappunt vereist was. Bestaande gebouwen zullen nu ook vaker onder de verordening vallen waardoor er nog meer regenwater ter plaatse gehouden wordt door hergebruik en infiltratie. De verordening gaat uit van het principe 'elke druppel telt' en is hiermee een aandrijver van groenblauwe investeringen.

Berekeningen van prof. ir. Patrick Willems, KU Leuven en voorzitter van VLARIO, geven aan dat voor heel Vlaanderen in grootteorde ca. 10% van het regenwater dat op dit ogenblik tijdens natte periodes naar de zee loopt, extra zou moeten vastgehouden worden om ons voldoende te wapenen tegen de gevolgen van de klimaatwijziging. We dienen ons allemaal aan te passen aan de realiteit. Een groene, klimaatbestendige inrichting helpt overlast en schade door die buien te beperken. Bovendien is het aangenamer om in te wonen en te leven.

In eerste instantie moet steeds gekeken worden om het regenwater natuurlijk ter plaatse te houden en verhardingen dienen vermeden te worden. Via de website www.blauwgroenvlaanderen.be die Aquafin en VLARIO samen beheren kunnen zowel professionals als particulieren inspiratie opdoen en de verschillende bronmaatregelen raadplegen. Met groenblauwe maatregelen herstellen we de natuurlijke watercyclus, zorgen we dat de temperatuur minder sterk stijgt, verbeteren we de levenskwaliteit en versterken we o.a. de biodiversiteit. Wil je weten hoe klimaatbestendig jouw perceel of ontwerp is? Doe de test op www.groenblauwpeil.be.

VLARIO organiseert samen met Embuild Vlaanderen regelmatig webinars om de GSV Hemelwater en de toepassing ervan toe te lichten. Ook het komend jaar helpen we onze leden ontwerpers, studie bureaus, opdrachtgevers en aannemers deze wetgeving beter te begrijpen aan de hand van praktische webinars, zoals de aanleg van bovengrondse infiltratievoorzieningen of infiltratieproeven. Raadpleeg ook de FAQ die niet in het technisch achtergronddocument staan via www.vlario.be/GSVH-2023.

9. KEURING PRIVÉWATERAFVOER EN KWALITEITSBORGING

WERKING

De keuring van de privéwaterafvoer is al verplicht sinds 1 juli 2011. VLARIO ontwikkelde hiervoor een database en keursysteem waarin alle keuringen opgeslagen worden en raadpleegbaar zijn voor de gemeenten/rioolbeheerders. VLARIO is geaccrediteerd door Belac voor ISO/IEC 17020 type A om de kwaliteit van de keuringen te waarborgen. De door VLARIO opgeleide keurders gebruiken een digitale toepassing voor de opmaak en opvolging van de keuringsrapporten.

De gemeenten/rioolbeheerders die inschrijven op het KPR-systeem krijgen toegang tot de database. De jaarlijkse rapportering aan de VMM over de keuring is hier ook in voorzien. Hier kan per gemeente nagegaan worden hoeveel keuringen uitgevoerd werden, welke conform/niet-conform zijn alsook de stedenbouwkundige overtredingen (bv. infiltratievoorziening is te klein of geen hergebruik regenwater).

De richtlijnen m.b.t. de keuring zoals de afkeurcriteria, uitzonderingen op afkoppelen regenwater, correcte aansluitingen op RWA en DWA vindt u op www.vlario.be/keuring/richtlijnen-keuring.

MODULE OPVOLGING EN HANDHAVING

De rioolbeheerder is verantwoordelijk voor het opvolgen van de keuringen. Via de VLARIO module opvolging en handhaving kunnen gemeenten/rioolbeheerders keuringen beter opvolgen en bijhouden welke acties er voor een dossier zijn toegepast. Deze acties maken ook mee onderdeel uit van de rapportering aan de VMM. De module is ook nuttig voor gemeenten voor de opvolging van stedenbouwkundige overtredingen waarvoor geen afkeur gegeven kan worden. Indien er geen gevolg gegeven wordt aan de aanmaningen die verzonden werden door de rioolbeheerder dient de gemeente verdere handhaving toe te passen. Ook deze acties kunnen overzichtelijk bijgehouden worden in de module.

STATISTIEKEN

In totaal voerden VLARIO-keurders sinds de invoering van de keuring op 1 juli 2011 tot eind 2023 158.791 VLARIO-keuringen uit. In 2023 werden 19.065 keuringen uitgevoerd waarvan 54% i.k.v. nieuwbouw, 44% i.k.v. een afkoppelingsproject, 2% voor nieuwe aansluitingen en 0,5% voor de plaatsing van een IBA.

Van de 19.065 keuringen blijkt dat 8% van alle keuringen niet conform bevonden zijn. Als we dit verder uitdiepen per type keuring is 4% van de keuringen i.k.v. nieuwbouw niet conform, 7% i.k.v. een keuring voor een nieuwe aansluiting en 13% voor een keuring i.k.v. een afkoppeling. 9% van alle keuringen zijn oranje keuringsattesten. Bij een keuring type nieuwbouw blijkt 16,1% van de keuringen een oranje attest te zijn, gevolgd door 12,9% bij een keuring type nieuwe aansluiting. Dit zijn keuringen met aandachtspunten gebaseerd op andere vigerende wet- en regelgevingen of voorwaarden opgelegd in de vergunning waaraan het rioleringsstelsel dient te voldoen, die niet tot de afkeurcriteria behoren volgens de schema's van het ministerieel besluit keuring.

We onderscheiden 3 groepen herstelmaatregelen bij niet-conforme keuringen:

- Niet conform omwille van foutieve scheiding regenwater en afvalwater (70%)
- Niet conform omwille van de aansluitplicht/voorbehandeling afvalwater (25%)
- Niet conform omwille van ontbreken regenwaterput/infiltratievoorziening/buffervoorziening (5%)

Een combinatie van verschillende herstelmaatregelen is mogelijk. De meest voorkomende reden tot afkeur heeft te maken met de foutieve scheiding van regenwater en afvalwater (69%). We zien dat er nog steeds veel foutieve aansluitingen gebeuren bij opritten en terrassen/balkons. Om foutieve aansluitingen te vermijden is er het overzichtsdokument voor architecten en ontwerpers. Wat de aansluitplicht van het afvalwater betreft stellen we vast dat in collectief te optimaliseren buitengebied, waar nog geen riolering aanwezig is en voorbehandeling van alle afvalwater verplicht is via de septische put, het grijs water niet mee aangesloten is op de septische put.

Alle informatie en richtlijnen over de keuring vindt u op www.vlario.be/keuring.

10. LEDENLIJST

3B Plastics
Aamov milieuvadvis
ABO
ABrio Rioolrenovatie
Aceg
Aclagro
Aco Passavant
AdvenioZ
Adviesbureau Schrijvers
Aggeres
AGSO Knokke-Heist
AkaNova
Alaers & Partners
Alkern Vor Beton
Alpha Studieburo
AMIBLU France
Anders Beton
Antea Belgium
Aqua Purus
Aquaduin
Aquadvice
AquaFin
AquaFlanders
Arcadis Belgium
Arch&Teco engineering
Architect Maes Luc
Astro-plan - Ingenieursbureau
Atelier ruimtelijk advies
Audoorn & Co
AVK Belgium
BAG-Macben
BCCA
BelleAqua
Besix Infra
Beton De Clercq
BLEIJKO
Bobeg
Bontexgeo
Bouwunie
Brussels Airport Company
Buildwise
Bureau Cnockaert
Buresco
C4 Sewer
Camspector
Casavadi
CCI Leidingsystemen
Cobefa
Coconsulting
Coenen, Jaak
Cofrax
Colas Noord
Conductus
Copro
D+A
Dajana
DC Geomatica
De Bonte Group
De Brée Solutions
De Neef Grace - GCP
De Saegher en Zoon
De Vijfde
De Vlaamse Waterweg
De Vroe
De Watergroep
De Werkvennootschap
Dekabo
Demula
Derudder Cleaning
Deschacht Plastics Belgium
Disoma
DND EXAQT
DSSV
DSView Group
Durot
Duynslaeger & Co
Dyka Plastics
Ebema
Ecobeton water technologies
EJ Benelux Acces Solutions
Elscolab
Elta
Enerdo
Entracon
Envisol Benelux
Evolta Engineers
Farys
Febe
Fluvius System Operator
Fondatel Lecomte
Fränkische Rohrwerke
Frans Bruggeman Maes
Gallinago Project Management
Gebruers Ruimingswerken
Gemeentebestuur Aalter
Gemeentebestuur Affligem
Gemeentebestuur Anzegem
Gemeentebestuur Ardoie
Gemeentebestuur Arendonk
Gemeentebestuur As
Gemeentebestuur Assenede
Gemeentebestuur Avelgem
Gemeentebestuur Baarle-Hertog
Gemeentebestuur Balen
Gemeentebestuur Beernem
Gemeentebestuur Beersel
Gemeentebestuur Begijnendijk
Gemeentebestuur Berlaar
Gemeentebestuur Berlare
Gemeentebestuur Beveren
Gemeentebestuur Bierbeek
Gemeentebestuur Boechout
Gemeentebestuur Bonheiden
Gemeentebestuur Boom
Gemeentebestuur Boortmeerbeek

Gemeentebestuur Bornem
Gemeentebestuur Brakel
Gemeentebestuur Brasschaat
Gemeentebestuur Brecht
Gemeentebestuur Bredene
Gemeentebestuur Buggenhout
Gemeentebestuur De Haan
Gemeentebestuur De Panne
Gemeentebestuur De Pinte
Gemeentebestuur Denderleeuw
Gemeentebestuur Destelbergen
Gemeentebestuur Diepenbeek
Gemeentebestuur Dilbeek
Gemeentebestuur Duffel
Gemeentebestuur Edegem
Gemeentebestuur Erpe-Mere
Gemeentebestuur Essen
Gemeentebestuur Evergem
Gemeentebestuur Galmaarden
Gemeentebestuur Gavere
Gemeentebestuur Grimbergen
Gemeentebestuur Haaltert
Gemeentebestuur Ham
Gemeentebestuur Hamme
Gemeentebestuur Hechtel-Eksel
Gemeentebestuur Heist-op-den-Berg
Gemeentebestuur Hemiksem
Gemeentebestuur Herent
Gemeentebestuur Herselt
Gemeentebestuur Herzele
Gemeentebestuur Heusden-Zolder
Gemeentebestuur Heuvelland
Gemeentebestuur Hoeilaart
Gemeentebestuur Hoeselt
Gemeentebestuur Houthulst
Gemeentebestuur Hulshout
Gemeentebestuur Ingelmunster
Gemeentebestuur Jabbeke
Gemeentebestuur Kalmthout
Gemeentebestuur Kampenhout
Gemeentebestuur Kapellen
Gemeentebestuur Kasterlee
Gemeentebestuur Keerbergen
Gemeentebestuur Kluisbergen
Gemeentebestuur Koksijde
Gemeentebestuur Kontich
Gemeentebestuur Kortemark
Gemeentebestuur Kortenaken
Gemeentebestuur Kraainem
Gemeentebestuur Kruikebeke
Gemeentebestuur Kruisem
Gemeentebestuur Kuurne
Gemeentebestuur Laarne
Gemeentebestuur Lanaken
Gemeentebestuur Lebbeke
Gemeentebestuur Lede
Gemeentebestuur Ledegem
Gemeentebestuur Leopoldsburg
Gemeentebestuur Lichtervelde
Gemeentebestuur Liedekerke
Gemeentebestuur Lierde
Gemeentebestuur Lievegem

Gemeentebestuur Lille
Gemeentebestuur Lint
Gemeentebestuur Lochristi
Gemeentebestuur Londerzeel
Gemeentebestuur Lubbeek
Gemeentebestuur Lummen
Gemeentebestuur Maarkedal
Gemeentebestuur Maasmechelen
Gemeentebestuur Maldegem
Gemeentebestuur Meise
Gemeentebestuur Melle
Gemeentebestuur Merelbeke
Gemeentebestuur Merksplas
Gemeentebestuur Meulebeke
Gemeentebestuur Middelkerke
Gemeentebestuur Mol
Gemeentebestuur Mortsel
Gemeentebestuur Nazareth
Gemeentebestuur Nijlen
Gemeentebestuur Olen
Gemeentebestuur Oosterzele
Gemeentebestuur Oostkamp
Gemeentebestuur Opwijk
Gemeentebestuur Oud-Heverlee
Gemeentebestuur Oud-Turnhout
Gemeentebestuur Overijse
Gemeentebestuur Pelt
Gemeentebestuur Pepingen
Gemeentebestuur Pittem
Gemeentebestuur Putte
Gemeentebestuur Puurs-Sint-Amands
Gemeentebestuur Ranst
Gemeentebestuur Ravels
Gemeentebestuur Retie
Gemeentebestuur Riemst
Gemeentebestuur Rijkevorsel
Gemeentebestuur Roosdaal
Gemeentebestuur Rotselaar
Gemeentebestuur Ruiselede
Gemeentebestuur Schelle
Gemeentebestuur Schilde
Gemeentebestuur Schoten
Gemeentebestuur Sint-Genesius-Rode
Gemeentebestuur Sint-Gillis-Waas
Gemeentebestuur Sint-Katelijne-Waver
Gemeentebestuur Sint-Laureins
Gemeentebestuur Sint-Lievens-Houtem
Gemeentebestuur Sint-Martens-Latem
Gemeentebestuur Sint-Pieters-Leeuw
Gemeentebestuur Spiere-Helkijn
Gemeentebestuur Stabroek
Gemeentebestuur Staden
Gemeentebestuur Stekene
Gemeentebestuur Temse
Gemeentebestuur Tervuren
Gemeentebestuur Tessengerlo
Gemeentebestuur Tremelo
Gemeentebestuur Vosselaar
Gemeentebestuur Waasmunster
Gemeentebestuur Wellen
Gemeentebestuur Westerlo
Gemeentebestuur Wetteren

Gemeentebestuur Wevelgem
 Gemeentebestuur Wezembeek-Oppem
 Gemeentebestuur Wielsbeke
 Gemeentebestuur Wingene
 Gemeentebestuur Wommelgem
 Gemeentebestuur Wortegem-Petegem
 Gemeentebestuur Zandhoven
 Gemeentebestuur Zaventem
 Gemeentebestuur Zedelgem
 Gemeentebestuur Zele
 Gemeentebestuur Zemst
 Gemeentebestuur Zoersel
 Gemeentebestuur Zonhoven
 Gemeentebestuur Zonnebeke
 Gemeentebestuur Zuienkerke
 Gemeentebestuur Zulte
 Gemeentebestuur Zwalm
 Gemeentebestuur Zwevegem
 Gemeentebestuur Zwijndrecht
 Gemoco
 Geotec
 Gepex
 Global WCS
 Godart
 Goen Studiebureau
 Gowaco
 Grean Consult
 Groep Dekempeneer
 Groep Infrabo
 Group Peeters
 Grouttech
 Hako-Boringen
 Haven van Antwerpen
 Hello Water
 Herio
 Hidrostal
 Hosbur
 Houwelyckx Wegenbouw
 Huijbregts Infra
 Hydria
 Hydroconcept
 Hydropure
 HydroScan
 Ibic
 IGEAN Dienstverlening
 Imbema Belgium
 Industriële Technieken Danny Vliegen
 Infrabureau Demey
 Infraplan
 Infrastructure Management Services
 Ingenieurs en expertisebureau Notermans
 Ingenieursbureau Buyens
 Ingenieursbureau France
 Inter Pipe Tool
 Intercommunale Leiedal
 Interleuven
 IOK
 Istema
 JDC
 JVK Concept
 K&M Company
 K-Boringen
 Keriplan
 Krinkels
 Kumpen
 KWT Milieu
 Labo Devlieger - Van Vooren
 LAND-EXPERT
 Lantis
 Lithobeton
 LMP-Experts
 M.J. Oomen Leidingtechniek
 Marlux - Stradus
 Martens Beton
 Martens Plastics
 Masterplan
 Matexi Projects
 MDS Bouwwerken
 MESO studiebureau
 Mondea
 MOW - Agentschap Wegen en Verkeer
 Muurtoin
 Norcon
 Normec ISEC
 North Sea Port Flanders
 O Beton
 OCW
 Opticon Benelux Naarden
 ORI
 Pidpa
 Pipelife Belgium
 Plant Projects
 Plantec
 Pluvio
 Polyconnect
 Probeton
 Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij Antwerpen
 Provinciebestuur Antwerpen
 Provinciebestuur Limburg
 Provinciebestuur Oost-Vlaanderen
 Provinciebestuur Vlaams-Brabant
 Provinciebestuur West-Vlaanderen
 Quadrant
 RaAd
 Rasschaert Wim Advocatenkantoor
 ReaWell
 Rehau
 Remacle
 Renotec
 RietLand
 Rio Solutions
 Riosan
 Rockwool
 Roefs
 S. Bilt
 Saint-Gobain PAM Belgium
 Salus TMB Groep
 Satic
 SBE
 SB-V & co
 Sidec
 Smet Group
 Sociaal wonen arro Leuven
 SpacePal

Stadsbestuur Aalst	Studiebureau Goegebeur
Stadsbestuur Aarschot	Studiebureau Haegebaert
Stadsbestuur Antwerpen	Studiebureau Jonckheere
Stadsbestuur Beringen	Studiebureau Jouret
Stadsbestuur Bilzen	Studiebureau Lobelle
Stadsbestuur Bree	Studiebureau Patrick Casier
Stadsbestuur Brugge	Studiebureau Van den Broeck
Stadsbestuur Damme	Studiebureau Van Opstal
Stadsbestuur Dendermonde	Studiebureau Verhaeghe & Partners
Stadsbestuur Diest	Studiegroep Irtas
Stadsbestuur Diksmuide	SULZER Pumps Wastewater Belgium
Stadsbestuur Dilsen-Stokkem	Swbo
Stadsbestuur Eeklo	Sweco Belgium
Stadsbestuur Geel	Topomar
Stadsbestuur Genk	Tractebel Engineering
Stadsbestuur Gent	Tubobel Aqua
Stadsbestuur Geraardsbergen	Tuc-Rail
Stadsbestuur Halle	V&V-Infra
Stadsbestuur Hamont-Achel	VaDec
Stadsbestuur Hasselt	Valdec
Stadsbestuur Herentals	Van Assche
Stadsbestuur Hoogstraten	Van de Kreeke Speciale Technieken
Stadsbestuur Ieper	Van Haut
Stadsbestuur Izegem	Van Ruyssevelt, Marc
Stadsbestuur Kortrijk	Vanden Bouverie & Co
Stadsbestuur Leuven	Vandersanden Steenfabrieken
Stadsbestuur Lier	Vanlerberghe Aannemingen
Stadsbestuur Lokeren	VDV Cleaning
Stadsbestuur Lommel	Vega
Stadsbestuur Maaseik	Veneco2
Stadsbestuur Mechelen	Verhelle
Stadsbestuur Menen	Viabuild
Stadsbestuur Nieuwpoort	Viateq
Stadsbestuur Ninove	Vigotec
Stadsbestuur Oostende	Vinçotte International
Stadsbestuur Oudenaarde	Visser & Smit Hanab
Stadsbestuur Peer	VITO
Stadsbestuur Poperinge	Vivaqua
Stadsbestuur Roeselare	VK Engineering
Stadsbestuur Ronse	Vlaamse Landmaatschappij
Stadsbestuur Scherpenheuvel-Zichem	Vlaamse Milieumaatschappij
Stadsbestuur Sint-Niklaas	Vlaamse Overheid / Departement Omgeving
Stadsbestuur Sint-Truiden	VlaWeBo
Stadsbestuur Tienen	VV Plastics
Stadsbestuur Tongeren	VVSG
Stadsbestuur Torhout	Wachters Stijn
Stadsbestuur Turnhout	Water-link
Stadsbestuur Waregem	Wavin Belgium
Stadsbestuur Wervik	Webeco
STAV	Wefima
Steenbakkerij Vande Moortel	West-Vlaamse Intercommunale
STEINZEUG - KERAMO	Wienerberger
Steto	Willemen Infra
Stijn Van De Velde	Wonen in Vlaanderen
Storiocon	Xylem Water Solutions Belgium
Studiebureau BVP	

VLARIO
OVERLEGPLATFORM

www.vlario.be